

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica 6.

Grobarsko delo

Ni dolgo tega, kar je »Jutro« izreklo, da so mladane vso slovensko kulturo ustvarili takozvani narodni in napredni ljudje. Noče ta-jiti, je dejalo, zaslug, kolikor jih imajo za slovensko omiko »klerikalce«, toda teh skoro nič ni, tako so razsodili v Knafjevi ulici. Z redko izjemo je vse, kar je v Sloveniji dobrega in lepega, sad narodnega in kulturnega dela »naprednjakov«...

Najbolj se spozna, kako je posameznik ali kakšna družba kulturna, na tem, kako se obnaša izven svojega domačega okolja, v tujem ambientu ali pa med ljudmi drugega jezika in značaja. Če si predočimo, kako so se vedli v minuli proračunski debati v narodni skupščini tako karakteristični predstavniki slovenskega naprednjakega tabora, kakor so Mravljec, Prekoršek, Koman, Novačan, Turk, potem mora tudi najbolj nevtralen človek, naj bo katerega-koli naroda, prepričanja in vere, reči, da v teh govorih in nastopih ni bilo niti trohice kulture. Nobene v resnici državniške misli nismo slišali iz teh ust, nobena gospodarska ali socialna pobuda se ni zablistala iz te megle, nič ni znala povedati ta napredna družba, kar bi se dalo v težavnih razmerah našega časa vporabiti kot plodni doprinos k dvigu našega političnega življenja v državi. Edini motiv, ki so ga ti »narodni in napredni ljudje« iz druge garniture slovenske JNS navijali na svoj politični gramofon, je bila že skoro pol stoletja stara, jalova in puhla antiklerikalna gonja; vse, kar znajo ti najzvestejši pristaši slovenskega liberalizma, je smešenje velike večine lastnega naroda, njegovega verskega prepričanja, njegovega načina mišljenja in njegove zgodovine; edini lek, ki ga poznajo v krizi sodobne politike, kulture in gospodarstva, je napadanje katoliške cerkve, Vatikana in katoliške akcije. To so torej sadi tistega narodnega in kulturnega dela »naprednih ljudi«, s katerimi se ponosa »Jutro« in ki se tako sijajno kažejo na napredni inteligenci, ki jo naša JNS pošilja v prestolico Jugoslavije kazati napredno kulturo...

Najlepši cvet te kulture pa je poniževanje našega naroda pred srbsko javnostjo, ovajanje slovenskega človeka, da je v državnem nacionalnem pogledu nezanesljiv in celo jugoslovanski državi neprijazen in nevaren, obtoževanje našega kmetskega ljudstva, da je manjvredno, ker se je vzgajalo v »protinarnem katolicizmu« in »suženjskem duhu«. Če strankarska strast tako daleč prekorači mejo, da se ne ustavi pred tem, kar vsak narod, če ni prašumsko plemo, smatra za svojo prvo dolžnost: da se po svojih predstavnikih, pa naj so iz tega ali onega tabora, pred drugim narodom sam ne smeji, da se pred drugimi ne podce-njuje in da na sebe ter vso svojo preteklost ne pljuje, potem pač ne moremo drugega, kakor da nemi zardimo namesto tistih, ki se tako zelo spozabljajo in se v svoji slepoti niti ne zavedajo svojega razdiralnega dela. Mar oni in ves njihov tabor ni vzrastel iz slovenskega katoliškega ljudstva? Mar se njih ne drži vsa naša trpljenja polna, a tudi junaška zgodovina, ki je priča, da se nismo dali potučiti od dveh najmočnejših kulturnih narodov Evrope in se nismo samo ohranili, ampak še na v mar-siterem oziru celo nad njihovo stopnjo dvignili, čeprav se nismo oziroma, bolje rečeno, ker se nismo odrekli svojega verskega in npravnega kulturnega prepričanja in obe-ležja? Mar so ti gospodje iz naprednega tabora kakšna posebna rasa, ki se je ne drže slovenske osobine? Naj bo, kakor hoče, oni se s takimi napadi na one, o katerih vedo, da predstavljajo veliko večino slovenskega naroda, sami ponižujejo in če se je kdo te dni pomilovalno posmeval Slovence, naj bodo prepričani, da oni niso bili izvzeti!

Skoraj petdeset let se traja naša notranja strankarska borba, ki se je začela takoj, ko smo se za časa narodnega preporoda složno dvignili na nek minimum narodnih pravic, kakor da dolgo ne znamo živeti v miru in se moramo pripraviti, kakor hitro nam gre malo bolje. Gotovo je naša strankarska borba v mnogih ozirih bila nujna in koristna in še je, ko gre za razjasnitev, usmeritev in napredek, ki ni mogoč brez neke medsebojne napetosti, tekme in napore vseh sil v borbi različnih mnenj in stremeljenj. So pa stvari, ki morajo vsem, ki hočejo ustvarjati, graditi in svoj narod dvigniti na višjo stopnjo politične zrelosti, npravnene moči in omike, biti nedotakljive svetlinje, za katere moramo stati složno pred tujcem in pred lastnimi brati drugega jezika in npravi! K tem spada v prvi vrsti krščanska zapadna osnova naše kulture, ugled našega naroda, njegove narodne osobine in njegove skupne materialne in duhovne koristi, ki jih je treba braniti skupno, ako nočemo razrušiti vsega našega narodnega bitja in tako pripraviti pot ali svo-jemu raznarodanju po močnejšem in zavednejšem, ali pa utoniti v protinarnem židovskem marksizmu. Kar se tiče nas, smo vsigdar vedeli, kje je od skupne narodne koristi in npravnih zakonov začrtana meja strankarske borbe, in naš največji kulturni in socialni delavec slovenskega katoliškega tabora, dr. J. Krek, ki je dal pogon, smer in vsebino vsemu našemu delu, ni samo vedno na te meje opozarjal, ampak je s svojim delom in s pomočjo slovenskih katoliških organizacij na kulturnem in gospodarskem polju Slovence krepil in zedinjal v vsem lepem in dobrem. »Jutro« pa, namesto da svojim »narodnim in naprednim ljudem« lasti vse ali skoraj vse zasluge za slovensko kulturo, naj bi rajši svojemu taboru spravevalo vest, koliko je namesto k zedinje-vanju slovenskih sil doprinesel skoraj izključno k poglabljanju razdora, skrajnemu razpi-hovanju strankarskega fanatizma in vsemu narodu škodljivemu izpodkopavanju svetovnega nazora in dobrih tradicij slovenskega ljudstva. Zlasti veliko odgovornost pa si nakopujejo oni, ki v novi državi spričo tolikih temeljnih vprašanj naše gmojne eksistence socialnega položaja našega ljudstva in naših upravičenih narodnih in kulturnih teženj, ki niso privilegij no-hene stranke, ampak pravica in last vsega našega naroda in njegove rasti, slabijo in izpod-

50.000 otrok - brezdomcev tava okrog po Španiji

Strahotne podrobnosti o nedolžnih žrtvah komunistične brezsrčnosti

V nedeljski številki smo objavili kratko vest o 50.000 otrocih, ki tava, zanemarjeni in zapušteni okrog po Španiji. Danes našim čitateljem lahko postrežemo s podrobnejšimi poročili o tem strašnem dejstvu.

London, 1. marca. TG. Ze dalje časa javljajo nekateri angleški posebni poročevalci v Španiji, da srečujejo pogostokrat skupine malih otrok, ki vsi izgubljeni in od bede in strahu napol divji tava okrog bojnih črt in iščejo živeža. Dopisnik »Daily Mail« je poročal, da je na poti v Maquedo, nedaleč od fronte, v neki polpodrti kolibi med ruševinami našel 5 otrok, ki so od mraza umrli. Poročevalec »Times« pripoveduje, da so nahajajo po votlinah gorovja Guadame Navacerrane, Los Molinos in Cercedilla veliko število zapuščenih otrok, od katerih jih je mnogo zmrazilo. Dopisnik sam je našel kipe zmrzanih otroških trupel.

To strašno ugotovitev so opozorile evropsko javnost na problem, ki ga dosedaj tako rekoč niti opazili niso: na bedo, v katero je državljanska vojna v Španiji vrgla na tisoče in tisoče otrok, katerih starši so bili neusmiljeno pobiti od rdečih tolp ali pa odgnani neznano kam. Po najnovejših podatkih je zares najmanj 50.000 otrok, ki tavajo sedaj okrog po Španiji brez staršev, brez hrane, brez obleke, brez vsake zaščite, brez vsake ljubezni... V rdečem delu Španije so odpravili vse ustanove, ki so se prej bavile z zaščito otrok. Tako sedaj nikogar ni, ki bi se brigal za otroke, med katerimi so štiri-, petletni otročiči, ki se pač morajo potepati po ulicah in cestah podeželja, iskajoč hrane in zavetja pred trdo zimo. Po največ teh bednih otrok se najde vedno v bližini front, kjer imajo

pač upanje, da najdejo kakšen košček živeža. V ti-stem delu Španije, ki so ga zasedli nacionalisti, so sedaj organizirali posebne ustanove, ki so si sta-vile dolžnost, da iščejo te bedne otročičke in jih spravljajo v zasebne hiše ali v bolnišnice in sirot-nišnice, kjer se sploh obstojajo in jih rdeče tolpe niso požgale. Na tisoče teh otrok je prišlo med na-cionalistične vojake, kjer so jih lepo sprejeli in skušajo za nje skrbeti. Ganljivo je gledati navide-zno sirove vojake, kako nežno se brigajo za otro-čičke, ki so pribežali k njim in kako vsak skuša svojega otroka, ki ga je vzel v oskrbo, ščititi pred mrazom in mu nuditi nekoliko uteha. Dan za dne-vom se med temi tavajočimi otroci odigravajo strašne žalostne, ker vsi niso tako srečni, da bi prišli v območje nacionalističnih čet, kjer so re-šeni največje bede, marveč čestokrat pridejo celo v ogenj, ali pa polegajo ob poteh, kjer ali zmrazijo ali pa od gladi in bolezni, ki jih morijo, umrejo.

Razkroj med rdečimi

London, 1. marca. b. »Daily Mail« poroča s španskega bojišča, da se opažajo med vladnimi četami znaki razpadanja. Dopisnik trdi, da je večeraj pri nekem napadu prešlo na stran nacionalistov 700 milicnikov. Pa tudi člani mednarodne brigade, ki so se svojevčasno prostovoljno prijavili, da se borijo na strani rdečih čet, so pričeli bežati. Med drugimi sta prešla na stran nacionalistov tudi dva Angleža. Nezadovoljstvo madridskih čet je veliko zaradi slabe hrane, poleg tega pa vlada velika ne-sloga med člani mednarodne brigade in Španci.

London, 1. marca. b. Semkaj so prispеле za-nesljive vesti, da je večeraj na fronti pri Talaveri

zares prešlo na stran frankistov več vojakov med narodne brigade. Med drugimi je prispel v Lon-don britanski prostovoljec Colin, ki se je boril v vladnih vrstah. Ta je v zelo črnih barvah orisal položaj vlade v Valenciji. Povdaril je eicer, da vlada razpolaga z dovolj vojaštva in ogromnim vojnim materialom in bi lahko zmagala nad na-cionalisti, toda v rdečih vrstah je takšna nesloga, da se nihče ne upa storiti kakšne odločilne akcije, ker bi ga eicer častihlepni tovariši kmalu odstra-nili, ali pa bi se ga na tragičen način iznebili. De-jal je, da je bilo angleških in škotskih prostovolj-cev 600, sedaj pa jih je komaj še 180. Člani med-narodne brigade se pošiljajo vedno na najbolj ne-varne točke ter se jih vedno uporablja za naskoke. Mednarodna brigada je dobro oborožena, ima ve-liko število strojne ruskega proizvoda. Oddelkom britanskih prostovoljcev poveljuje britanski re-zervni častnik, višje poveljstvo pa je rusko. Ruski poveljniki pa se držijo bolj v ozadju, zaradi tega so tudi slabo zapisani v vrstah prostovoljcev, ki so z njihovim postopanjem nezadovoljni.

Pariz, 1. marca. b. Po vesteh iz nacionalnega vira so bili naskoki milicnikov na Oviedo odbiti z znatnimi izgubami za vladne čete. To bo najbrž res, ker rdeči ničesar ne omenjajo, kako se je njih-ov napad pri Oviedu končal.

Ze v soboto je pričel padati v okolici Madrida sneg, ki je zopet onemogočil vojne operacije v več-jem obsegu. Zato v nedeljo ni prišlo do značilnih dogodkov. — Rdeči trdijo, da so dosegli manjšo uspeh, vendar pa to nacionalisti zanikajo.

Prebivalstvo v Valenciji je zaradi navala be-guncev poraslo v zadnjem času za 600.000. Vlada ima zaradi tega velike težave.

Ribbentrop - gospa Simpson

ali kako se je vračunala Nemčija

ko je poslala Ribbentropa za poslanika v London

Zeneva, 1. marca. TG. Tukaj mnogo govorijo o popolnem neuspehu, ki ga je tolikanj opevani nemški veleposlanik v Londonu von Ribbentrop do-živel na svojem službenem mestu. Znano je, da je Hitler ravno na von Ribbentropa stavil svoje najboljše karte. Iz potovalnega agenta, ki je imel srečo, da se je poročil s hčerko svojega šefa — lastnika Henkelovih tovarn šampanja — je na-pravil Hitler svojega najbližjega zaupnika, ga mi-mo in brez vednosti zunanjega ministrstva po-šiljal na posebno važne misije in ga končno brez odobrenja zunanjega ministrstva imenoval za ve-leposlanika v Londonu. Vsakdo je čutil, da igra von Ribbentrop čisto posebno vlogo in vsi, ki ga po-znajo, so se začudeno vpraševali — zakaj. Zakaj? Vsa Evropa je bila na nogah, ko se je govorilo, da pretekle dni prihaja von Ribbentrop iz Berlina v London s posebnimi kolonialnimi zahtevami, ki da jih bo v imenu Hitlerja predložil angleški vladi. Vsa Evropa je mislila, da se bo svet podrl. Samo angleški zunanji minister Anthony Eden je bil bolj moder in je mirno odšel iz Londona na — dopust v južno Francijo. Med tem je von Ribbentrop za-res prišel, zares je bil sprejet od Edenovega na-mestnika, zares je nekaj predložil, toda uspeh je bil prazen. Komaj da so njegovo avdijenco listi omenili, glede kolonialnih zahtev Nemčije pa je angleška vlada dala jasno izjavo, a istočasno je smatrala potrebno, da objavi, koliko milijard bo uporabila za nabavo novega orožja. Takšen od-govor Anglije so vsi razumeli, tudi Nemčija. Von Ribbentrop, ki je vrhu tega pri nastopni avdijenci še zelo oholo nastopal, pozdravljaj angleškega kralja s hitlerjevskim pozdravom — kar so angleški listi mirno sprejeli, češ da se je dogodilo celo to, da je neki črni kralj iz Afrike angleškega kralja pozdravil tako, da se je plazil po trebuhu — pa je sprevidel, da je njegov neuspeh popoln. Tudi v Berlinu so to opazili in von Ribbentrop mora sedaj v Berlin na poročanje. Ljudje, ki poznajo politično ozračje v Londonu, se sedaj samo sprašujejo — zakaj. Zakaj?

Tukaj pravijo, da je razlaga zelo enostavna. Von Ribbentrop je namreč svoje dni po svojih poslovnih zvezah kot trgovec s šampancem, pre-den je postal nemški diplomat, dosegel, da je prišel v prijateljski krog lepe gospe Simpsonove. V Ber-linu so vse karte igrali na to dejstvo, češ s svo-jimi zvezami z gospo Simpsonovo, ki je von Rib-bentropa baje rada sprejemala v svoji hiši, bo Nemčija lahko imela odločilen vpliv tudi na an-gleški dvor. Toda stvari so se sedaj spremenile. Kralj Edvard je postal knez Windsorski, na an-gleškem prestolu sedi kralj Jurij, ki ne pozna go-spe Simpsonove in tudi družabnega salona te ame-riške gospe v Londonu ni več, kaj šč njenega vpliva na politiko in politiko. Von Ribbentropove zveze so postale brezpredmetne. Postale so celo

kopujejo ugled slovenske skupnosti, kakor da bi pred državnim forumom hoteli dokazati, da smo inferioren element, ki ni vreden tega, kar so vredni naši bratje.

Ne upamo si misliti, da se bo tabor, iz katerega so vzrastle tak politiki kakor smo jih slišali v minuli proračunski debati, spametoval vsaj zdaj, po osemnajstih letih dolge in težke izkušnje v novi državi, in vendar upamo — zaradi bodočnosti našega naroda, ki je skrb zanj bila misel in trud vseh naših najboljših mož.

breme za nemško diplomacijo. Ni torej nič čud-nega, če se je Hitlerjev namestnik Rudolf Hess, ki von Ribbentropa od nekdaj ni mogel videti, sedaj naenkrat povzpel z zahtevo, da je treba tega gospoda poslati v pokoj. Rudolf Hess je celo od-redil denarno preiskavo pri Henkelovih tovarnah, ker da niso plačevale redno davkov. To je korak, ki ga mora vsakdo razumeti. Stvar berlinske vlade bo sedaj, da von Ribbentropa brez velikega šundra spravi zopet domov, da ne bo izgledalo, da se je — blamirala.

Italijo skrbi ogromno oboroževanje Anglije v Sredozemlju

Rim, 1. marca. Z odločitvijo Anglije, da po-množi svojo vojno silo do sedaj nepoznane višine, ni nikogar tako živo zadel, kakor Italijo. Italijan-ski politični krogi sicer niso niti trenutek dvomili, da bo Anglija po svojem neuspehu, ki ga je do-živela v abesinsko-italijanski vojski največ zaradi tega, ker je gradila na Zvezo narodov, — skušala direktno, to se pravi z lastnimi silami zavarovati svoje interese. Povečanje angleškega oboroževanja je torej bilo pričakovati. Toda v Rimu niso mogli računati s tem, da bo zavzelo tako ogromen ob-seg. Bili so celo nekateri, ki so upali, da je z ita-lijansko-britanskim gentlemen's agreementom od 2. jan. letošnjega leta angleško pomorsko oboro-ževanje za nekaj časa odloženo, posebno, ker je Mussolini v svojem bolonjskem govoru naglasil, da je Italija z osvojitvijo novega afriškega ozemlja —

Senzacija na Tihem morju

Japonska vzame v najem nizozemsko Novo Gvinejo

Tokio, 1. marca. AA. (Havas). Današnji Asaki poroča, da je ministrski predsednik general grof Hajaši na zadnji seji proračunskega odbra iz-javil, da dela japonska vlada na to, da dobi za zmerom v zakup holandsko Novo Gvinejo. Po-udaril je, da ponuja japonska vlada Holandski razen zakupnine, ki bi se šele dogovorila, tudi sklenitev japonsko-holandskega pakta o nenapa-danju. Grof Hajaši je dodal, da se je novi japo-nski poslanik v Haag odpeljal na Novo Gvinejo, da bo tam videl, kakšne možnosti so za razvoj te kolonije in da se bo tam prepričal o sodbi tamkašnjih holandskih oblasti in naselencev. Če bodo rezultati tega prvega sondiranja ugodni, se bo vlada začela definitivno pogajati z Haagom. Agencija Domej priobčuje nove podrobnosti o debati, ki se je večeraj vršila v proračunskem od-boru o holandski novi Gvineji. Neki prvak stran-ke Miscito je pozval predsednika vlada Hajašija, da poskrbi, da se popravijo razmere pri japo-nskih naseljenih v holandski Novi Gvineji. Po-

nasličen na nima tudi v Evropi nobenih osvoje-valnih namenov.

Sedaj pa naenkrat ogromen oboroževalni pro-gram Velike Britanije, ki se nanaša, o čemer si v Rimu ne delajo utvar, predvsem na Sredozemlje. Da je Sredozemsko morje za Anglijo prav tako življenjskega pomena kakor za Italijo, tudi to radi v Rimu priznavajo. Toda, kar jih v Rimu vznemirja je dejstvo, da po novem oboroževalnem pro-gramu v tem predelu sveta ni več ne išče ravnove-sja z drugimi sredozemskimi silami, kakor je delala do sedaj, ampak stremi po brezpogojnem nadvladanju.

Drugo, zaradi česar mislijo v Rimu, da jo vredno vse njihove pozornosti, je pa fakt, da je britanska velika admiraliteta v tednu, ki bo sle-dil kronanju kralja Jurija VI., sklicala posvet vseh admiraliskih štabov pomorskih sil Velike Bri-tanije, kar jih plove pod angleško zastavo, torej tudi vseh svojih dominionov. Edina točka tega velevažnega posvetovanja, ki je prvo te vrste po svetovni vojni, je: zavarovanje angleških pomor-skih plovov skozi Sredozemsko morje. Ker razpo-lagajo britanski dominioni tudi s svojimi vojskami in brodomi, je razumljivo, da Italija ne more ostati sprito teh zelo značilnih dejstev povsem ravnodušna.

Kakšen bo odgovor Italije? Mussolini je pred-sedoval osmim sejam vojnega odbora, ki pa dela v tajnosti in čigar sklepi niso znani. Dosedaj se duce še ni v nobenem svojem govoru pečal niti z besedico s tem vprašanjem. Verjetno pa bo mo-goče kaj zvedeti 1. marca, ko se sestane veliki fašistični svet.

Sinoči veliki fašistični svet

Rim, 1. marca. c. Nocoj se sestane veliki fašistični svet. Na dnevnem redu so naslednja vpra-anja: 1. mednarodni položaj; 2. stanje fašistične stranke in politični položaj v Italiji; 3. finančni in gospodarski položaj Italije; 4. povečanje števila rojstev v Italiji; 5. vojaški položaj Italije. Kakor je to že navada v Italiji, bo zasedanje ponoči in se bo začelo ob 10. uri zvečer v palači Venezia.

udarjal je, da holandska oblastva v tej koloniji ne ravnajo prijateljsko nasproti naseljenim Jap-oncem. Zahteval je, da se vlada zavzame za to naseljenice in da prepriča holandsko vlado, da Ja-panska ne teži po teritorialnem osvajanju te ho-landske kolonije, temveč želi samo sodelovati pri njenem gospodarstvu. Predlagal je vladi, da po-nudi Holandski sklenitev japonsko-holandskega ne-napadalnega pakta. V ta pakt bi mogla priti tudi določila o svobodnem naseljevanju Japoncev v japonski Novi Gvineji in o njihovi pravici, da bi se smeli tamkaj ukvarjati z gospodarskim delo-vanjem vseh vrst.

Nato je podal ministrski predsednik grof Ha-jashi že znano izjavo, v kateri je poudaril, da so predlogi prvaka mislecke stranke Saturaja zelo zanimivi in vredni proučevanja. Dalje je ministr-ski predsednik poudaril, da nima Japonska nika-kih teritorialnih aspiracij na holandsko Indijo.

Predlog g. Saturaja je napravil v japonskih političnih krogih veliko presenečenje.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 1. marca. m. Po končanih uvodnih formalnostih je govoril dr. Mirko Kosić zaradi osebnega pojasnila. Dejal je, da njegove besede, zaradi katerih so se JNS-ari razburjali, niso bile žaljive. Potrdil pa je, da je senator Banjanin ob času njegovega govora tolkel po klopi. Nato so prišli na dnevni red: pretes proračunskega predloga za vrhovno državno upravo v podrobnostih, postavk za pokojnine in invalidnine ter državne dolgove. Govorili so: Mita Dimitrijević, Mihajlo Lukarević, Dušan Ivanović, Vojislav Lazić, Milan Banić in Milan Vukičević, član istega kluba, na kar je bila dopoldanska seja prekinjena.

Popoldanska seja se je pričela ob 4. Govorili so dr. Jevremović, Mihajlo Krstić in še nekaj govornikov, nakar je bil proračun za vrhovno upravo soglasno sprejet.

Skupščina je prešla nato na pretes pokojnin in invalidnin. Govorila sta podpredsednik skupščine Radislav Vučetić in Voja Lazić. Nato so bile sprejete tudi postavke za invalidnine in državne dolgove.

Ob tričetrti na 9 so prešli na pretes proračunskega predloga za pravosodno ministristvo. Pravosodni minister Niko Subotić je podal obširni ekspozé.

Pravosodni minister je med drugim dejal: Poglavje 32. govori o rimsko-katoliški in grško-katoliški verski upravi. Vse po ustavi priznane verske uprave imajo proračun od osvobodjenja in zedinjenja po določenem ključu, in sicer tvorita ta ključ dva činitelja, to je število pripadnikov in dejanske potrebe. Čeprav so sedanjí krediti po predlogu proračuna za rimsko-katoliško in grško-katoliško versko upravo tako rekoč minimalni, zlasti pri osebnih prejemkih in glede na dejanske potrebe pri župnikih, katerih število stanje se z zasedbo izpraznjenih župnij neprestano spreminja, bodo ti krediti vendarle zadostni za kritje potreb v tem proračunskem poglavju.

Minister govori potem o muslimanski verski upravi v poglavju 34. in o proračunu za to upravo, ki se ni spremenil v primeri z lanskim letom. Za evangelijsko versko upravo znaša celotni proračun 1.144.000 din, za židovsko pa 1.131.220 din.

Minister omenja dalje, da je bil lani pomemben datum, ko so sodniki na podlagi ustave dobili stalnost. V zvezi s čl. 101. ustave, nadaljuje minister, je treba izdati nov zakon o sodniških rednih sodiščih. To je potrebno zlasti tudi zaradi člena 100. ustave, po katerem se ima z zakonom določiti, kako se bodo volili in postavljali sodniki in predsedniki sodišč. Načrt tega zakona je že izdelan in ga bo v kratkem moči predložiti narodnemu predstavništvu. Nato govori minister o izdelavi novih zakonskih načrtov. O prvem in drugem delu trgovskega zakonika je bilo pred kratkim govora v skupščini. V zvezi s tem se je izdelal tudi načrt uvodnega zakona za prvi in drugi del trgovskega zakonika. Izdelava predloga civilnega zakonika se takisto bliža koncu.

Osebnosti

Belgrad, 1. marca. m. Davi je prišel semkaj ban dr. Marko Natlačen v zadevah dravske banovine. Belgrad, 1. marca. AA. Z odlokom poštnega ministra so premešeni: na pošto Ljubljana 2 Ivan Konas in Stanislav Grošelj, uradniška pripravnik na glavni brzojavni postaji v Belgradu; na pošto Maribor 2 Artur Pahor, uradniški pripravnik na glavni brzojavni postaji v Belgradu, in Albin Sterbenc, uradnik glavne brzojavne postaje v Belgradu; na pošto Murska Sobotna Marta Urbič, uradnica na pošti v Ljutomeru; na pošto Ljutomer Franc Gregorič, pomožni uradnik, in Jaroslav Rak, uradnik na pošti v Murski Soboti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. marca. m. Danes je bila spet konferenca trgovinskih in industrijskih zbornic iz vse države. Konferenca se je pričela popoldne ter bo trajala nekaj dni. Na dnevnem redu so razna gospodarska vprašanja v zvezi z novo uredbo in raznimi amandamenti.

Belgrad, 1. marca. m. V trgovinskem ministristvu so se danes nadaljevala pogajanja med našo državo in Holandsko. Pogajanja se zelo zadovoljivo nadaljujejo ter bodo uspešno zaključena.

Belgrad, 1. marca. m. V dvorani tukajšnje Trgovske zbornice je bil danes dopoldne spet občni zbor jugoslovanskega nacionalnega odbora mednarodne trgovske zbornice. Na obnem zboru je podal poročilo o delovanju nacionalnega odbora mednarodne trgovske zbornice dr. Stevan Popović, nakar so bila spreminjena tudi pravila.

Mariborska občinska seja

Maribor, 1. marca.

Nocoj ob pol 7 je bila na magistratu kratka občinska seja, na kateri sta se obravnavali dve važni vprašanji. Zupan dr. Juvan je poročal, da je sedaj vprašanje vojašnice končnoveljavno rešeno, ker so to prodajo dovolile vse v poštev prihajajoče oblasti. Mestna občina prodaja vojaškemu erarju za 3.308.485 Din. Kupnino bo prejela deloma v gotovini, deloma pa v vojaških objektih, in sicer v carinskem skladišču in stari dravski vojašnici. Občina si obenem pridržuje pravico, da bo vse vojašnice, ki jih je sedaj prodala vojaškemu erarju, kupila za enako vsoto nazaj, če jih vojaštvo ne bo več rabilo. Na ta način je prišla sedaj občina do stavbišča za novo carinarnico, katero bo zgradila iz kaldrminskega fonda, in do stavbišča za novo tržnico, ki bo postavljena na mestu sedanje dravske vojašnice. Občinski svet je prodajo soglasno odobril. Za mestna podjetja je podal referent g. Hrastelj, ki je poročal o načrtih mestnega avtobusnega prometa glede novega pogonskega sredstva »metanac«. Dosedanji poskusi, ki so se delali pri avtobusnem podjetju z novim pogonskim sredstvom metanom, so ugodno izpadli. Kubični meter metana, ki stane 3.16 Din, odgovarja približno 1 litru bencina, ki stane 7.80 Din. Prihranek je torej zelo velik. Mestna občina bo preuredila 10 avtobusov na bencinski pogon na pogon z metanom. Investicije so majhne ter stanejo pri avtobusih od 3—5000 Din. Pač pa so jekleni valji za metan precej dragi. Občina bo rabila 400 takšnih valjev, ker se izplača nabava plina samo pri vagonih, ki jih je izplačala na gre 200 steklenic. Nabavna cena za 400 steklenic znaša 280.000 Din, izplačala pa se bo iz sredstev, ki so pripravljena za nakup bencina, vendar se bodo te steklenice že v prvem letu izplačale iz prihrankov na pogon. Občina ima namen tudi pozneje dostavljati plin v steklenicah interesentom na dom. Občinski svet je soglasno pooblastil ravnateljstvo mestnih podjetij, da izvrši pogodbo, s tovarno za dobavo metana. S tem je bil dnevni red seje zaključen.

Na koncu svojega ekspozéja, ki se iz njega vidi celotno delovanje ministristva in njegovih ustanov, navaja minister, da vrši celotno delo resora 25 oseb izven skupin, minister, 1 nadškof (arhibiskup), trije nadškofi, 18 škofov in pomožnih škofov, trije apostolski administratorji, 4784 uradnikov, 1639 uradniških pripravnikov, 2094 zvanikov, 1098 slug in 2382 drugih nameščenecv.

Belgrad, 1. marca. m. Finančni odbor narodne skupščine je imel danes popoldne v svojih prostorih sejo ter je sprejel vse amandamente, ki mu jih je odstopil skupščinski plenim.

Belgrad, 1. marca. m. Finančni minister je predložil skupščini amandament k računskemu delu proračuna. Izdatki se znižajo za skupno 39 milj. Din. Pri izdatkih je znižana postavka dohodkov pri državnih rudnikih za 39.200.000 Din. V amandamentu za ministristvo za gozdove in rudnike je predvidena postavka 300.000 Din za udeležbo naše države na lovski razstavi v Berlinu.

Dva Mačkova poslanca sta prišla v skupščino

Belgrad, 1. marca. m. Za časa današnje dopoldanske skupščinske seje se je po skupščinskih prostorih raznesla novica, da sta dva poslanca, izvoljena 5. maja na listi dr. Mačka, predložila predsedniku skupščine svoja polnomočja za verifikacijo njihovih mandatov. To sta Jovan Zdravković, pristaš bivše zemljoradniške stranke, in Radijoje Nikolić, pristaš bivše demokratske stranke in poslanec za okraj posavski. Oba poslanca sta prišla v skupščino ter sta bila takoj sprejeta pri skupščinskem predsedniku, kateremu sta predložila svoja polnomočja. Oba omenjena poslanca sta se že delj časa zavzemala za to, da gresta v skupščino, ker sta se uverila, da srbijanski del združene opozicije nima nobenega uspeha. Pred javnostjo sta omenjena poslanca izjavila, da sta storila ta korak, ker to zahtevajo njuni volivci. Po današnjem sprejemu pri skupščinskem predsedniku sta oba poslanca takoj dobila vse ugodnosti aktivnih poslancev. Po nalogu predsednika skupščine sta oba takoj dobila poslansko kakor tudi železniško legitimacijo za brezplačno vožnjo. Kakor hitro so časniki zvedeli za to, da se nova poslanca mudita pri skupščinskem predsedniku, so odhiteli pred njegov kabinet ter ju pričakovali. Na razna vprašanja časnika, kako da sta se odločila za vstop v skupščino, je Zdravković odgovoril, da so to zahtevali njuni volivci. Na vprašanje, če bosta vstopila tudi v kasa skupščinski klub, sta izjavila, da trenutno ne bosta vstopila. Svoj prihod v skupščino bosta oboja motivirala s posebnimi deklaracijami. Za časa razgovora časnika s poslancema je prišel v skupščino tudi predsednik finančnega odbora dr. Janjić, ki se je z obema prisrčno pozdravil.

Komsomolsk municijsko mesto sredi sibirskih gozdov

London, 1. marca. TG. Angleško vojno ministristvo je dobilo nekaj novih podrobnosti o stanju sovjetske armade. Uradno priznava sovjetsko armadno vodstvo, da stoji pod orožjem nekaj več kakor en milijon vojakov, medtem ko je znala stojiča vojska Sovjetske Rusije 1. 1936. komaj 560.000 mož. Za sovjetsko vrhovno poveljstvo je nastalo sedaj vprašanje, kako spraviti te nove stotisoče pod streho in kje je treba zgraditi zanje nove vojašnice. Sovjetsko vojno ministristvo se je odločilo, da pošlje večji del svojih novih vojakov v Sibirijo, kjer imajo sovetji namen zgraditi uprav središče vse sovjetske vojaške obrambe. V ta namen bodo v kratkem dogradili še tretjo sibirsko progno, ki bo služila edino v vojaške namene, predvsem za prevažanje streliva in orožja. Strelivo pa bodo proizvajali v posebnem v ta namen zgrajenem mestu, ki je skrito sredi sibirskih gozdov in je kakšnih 5000 km oddaljeno od meje. Nobeno letalo tega »municijskega mesta« ne bi moglo doseči, še manj pa seveda bombardirati. »Municijsko mesto« šteje že sedaj 60.000 prebivalcev, od katerih ni nobeden starejši kakor 25 let. O sedaj je zgrajenih 12 velikanskih tovarn, ki delajo noč in dan brez prestanka. »Municijsko mesto« so imenovali Komsomolsk in je v stanu, da proizvaja trikrat toliko streliva, kot je za sovjetsko sibirsko armado potrebno. S temi tovarnami je obramba Sibirie sedaj tako organizirana, da se lahko sirska armada vzdržuje brez kakršnekoli pomoči od strani evropske Rusije. Povišanje sovjetske stojiče armade je torej predvsem namenjeno za Sibirijo, ki se bo zalagala iz Komsomolska, medtem ko bo evropska Sovjetska v obrambnem pogledu organizirana samostojno in še danes ni znano, na katerem kraju meni vojni komisarjat postaviti »municijsko mesto«.

„Avstrija ni Mandžurija“ Schuschnigg ne pojde v Rim

Dunaj, 1. marca. b. Skoraj vsi evropski listi so poročali, da bo avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg odpotoval v Rim, da obišče Mussolinija, še preden bo le-ta odpotoval v Libijo. V rimskih krogih pa se sedaj govori, da je to potovanje odgojeno. Rimski listi tudi trdijo, da dr. Schuschnigg ni nameraval priti v Rim. V resnici pa se je dr. Schuschnigg odredel svojemu potovanju v Rim, vsled česar so politični krogi nimenja, da namerava Schuschnigg iti v zunanji politiki popolnoma svojo pot. Dr. Schuschnigg je zelo ogorčen, da je Nemčija pričela zaradi neuspeha von Neuratha na Dunaju izvajati pritisk potom Rima, ter izjavil, da Avstrija ni in ne bo Mandžurija.

Drobne vesti

Sedan, 1. marca. c. Včeraj je prišlo do hudih spopadov med levičarji in desničarji. Desničarji so bili večinoma člani organizacije bivših ognjenih križev. V spopadu je bil en član bivših bojnikov ubit, 15 oseb pa je bilo težje ranjenih.

Pečuh, 1. marca. c. Danes je zopet izbruhnila stavka v tukajšnjih rudarskih revirjih. Zaradi zadnje stavke je podjetje odpustilo 135 rudarjev. Ker se je podjetje branilo te delavce sprejeti na delo, je danes 4000 rudarjev stopilo v stavko. Tudi drugi delavci groze zaradi tega slučaja stopiti v stavko.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma možno oblačno, temperatura čez dan nekaj nad 5 stopinj, svež veter.

Začudenje g. Marka Žuća

»Ponedeljski Slovenec« je ponatisnil pismo g. Marka Žuća, Zagrebčana, ki je v »Naši misli« objavil svoja opazovanja o ljubljanskih razmerah. G. Žuč se je zelo čudil, ko je videl, da oba ljubljanska »nacionalna« dnevnika Slovenski Narod in Jutro v svojih poročilih in informacijah navijata za španske komuniste, kakor se tudi sicer v svojih drugih stolpcih poslužujeta zelo spretno propagande za boljševiško Rusijo. G. Žuč se začudenje sprašuje, kako je takšno zadržanje »nacionalnega« tiska združljivo z jugoslovanskim nacionalizmom. — Na to moremo g. Marku Žuću pojasniti, da se to, kar je opazoval, prav dobro vjema in krije z vsem dosedanjim delovanjem jugoslovanskega nacionalizma, za katerega je le logično, da njegov tisk sedaj piše v prilogi III. komunistične internacionale. Naši jugoslovanski unitaristi in centralisti so po veliki večini organizirani v prosluli JNS, v kateri ima mednarodna framasonerija odločilen vpliv. Vodilni stebri te »nacionalne« stranke so prostozidarji, kar velja zlasti za takozvano »pohorsko krilo«, ki so ga svoj čas listi v Jugoslaviji kratkomalo tudi napisali kar »framasonsko krilo« JNS. Mednarodna framasonerija je bila prva, ki je v Evropi nad demokracijo obupala. Iz njenih vrst so nastopili prvi preroki, ki so napovedovali zaton demokracije. Zato je framasonska internacionala tudi jugoslovanskim masonom dovolila in jih celo pozivala, da prevzamejo vodstvo antidemokratskih režimov preteklih let v Jugoslaviji. Tedaj je bila celokupna jugoslovanska masonerija za diktaturo, ker ji je na tako srečen način izigrala v roke oblast nad državo.

Položaj ostalih masonov v Evropi pa ni bil povsod tako rožnat. Desetletja so se mogli skrivati za hrbtom takozvane demokracije, ki je bila pa mnogokje le diktatura kapitala nad ljudskimi množicami. Ob novih prilikah, ki so nastale v Evropi, pa se je pokazalo, da se oblikujeta dva nova politična tabora: fašizem in komunizem. Masonerija je hitro spreviedla in tudi občutila, da fašizmi, ker so nacionalno gibanje, mednarodnemu podtalnemu prostozidarstvu niso naklonjeni. Fašizem je res tudi pričel zatirati masonerijo, ki je valed tega nujno pričela povsod, kjer ji demokracija kulisa ni mogla več služiti, kokeritirati s komunizmom in z njim iskati stikov. Ker sta si masonerija in komunizem po svojem brezboštvu in svobodomiselnstvu idejno zelo sorodna, zlasti pa še po skupnem sovražstvu do krščanstva, ni bilo težko zvariti skupne delovne fronte. Sad vzajemnega sodelovanja med organizacijo srpa in klavida ter organizacijo šestila in ravnila je »ljudska fronta«, do katere je prišlo tam, kjer sta ti dve internacionali bili dovolj močni, torej v Španiji in v Franciji. Tako se je masonom posrečilo, dobiti stik z ljudskimi množicami, ki ga že davno niso več imeli, komunisti pa so veseli, da jim prostozidarstvo odpira vrata v meščansko družbo in jih uvaja na salonski parket.

Posebno »zaslužna« in delovna je v tem pravcu pariška masonska centrala, od katere so docela odvisne tudi jugoslovanske masonske lože. To, kar je pariška prostozidarska loža napravila doma, seveda priporoča in nasvetuje tudi svojim podružnicam. Odkar je prišlo do »ljudske fronte« v Franciji, tudi jugoslovanski masoni, ki so s padcem diktature izgubili oblast, ne nehajo ljubimkovati s III. internacionalo. Ves jugoslovanski tisk, kar ga kontrolira loža, simpatično piše — kolikor zaenkrat seveda more — za svoje rdeče zavezničke, beleži njih gibanje, »kolosalen« napredek sovjetske Rusije in »ogromne« zmage boljševikov v Španiji. Kakor rečeno, mora vse to delati zaenkrat še v previdni obliki. Ne pišejo pa v tem pravcu le »nacionalni« listi v Ljubljani, ampak tudi v Zagrebu, v Belgradu in kjerkoli že kateri izhaja.

Praktično bratstvo med obema internacionalama smo v Sloveniji doživeli pri občinskih volitvah, ko je tajništvo JNS za dravsko banovino izdalo okrožnico s parolo: Vežive se s komurkoli, le z JRZ ne. V resnici so se jenesarji tudi vezali z vsemi, tudi s komunisti, če so se le mogli.

V tej novi družini pa je jugoslovanska masonerija na njeno veliko škodo dedno obremenjena s tem, da je bila nosilec diktature v vseh letih batinaškega režima. To jo ipak neveliko ženira, oz. njo še ne toliko kakor njih zavezničke, ki bi po svojih »ljudskih frontah« hoteli biti nositelji — demokracije. Seveda so to le limanice za neuke ljudi, toda slihi se le lepo, če kdo pravi, da je za demokracijo. Komunistom se sicer to ne pada preveč — ali oni so odločeni, da vztrajno vajo javnost. Zato smo v zadnjem letu, kar je JNS izgubila oblast, naenkrat pričeli njenemu spreobrnjenju. Kar nenadoma so vsi prvaki te diktatorske stranke pričeli govoriti o — demokraciji. Celo g. Živković je povedal, da je za demokracijo, ne da bi se mu pri tem kaj zaletelo! JNS in ves njen tisk, ki je celo vrsto let zagovarjal in branil fašistične vladne metode, se danes zelo trudi, da bi pokazal svojo ljubezen do demokracije in je jako v skrbi za ljudske svoboščine pri nas doma v Jugoslaviji, v Španiji in še drugod po svetu, kjer ne vlada ljudska fronta ali kar čisti komunizem. Samo tam je vse v najlepšem redu, so ljudje srečni in svobodni...

To so metamorfoze našega »nacionalnega« tiska. Ko bi jih g. Marko Žuč poznal tako dobro, kot jih pozna slovenska javnost, se ne bi prav nič čudil, da »nacionalni« tisk navija za rdečkarje. Gre za isti tabor in sicer prav za svetovnonazorni tabor, ki je obema skupen, pa čeprav bi nam v svojih listih radi dopovedali, da jih svetovnonazorna vprašanja niti malo ne brigajo. V resnici so pa tudi za nje gibalo vsega njihovega življenja.

Petrolej pod mestom.

Okolica mesta Oklahoma v Ameriki slovi po izdatnih petrolejskih vrelcih. V zadnjem času pa so odkrili tudi pod mestom veliko petrolejsko polje. Petrolej je danes v Ameriki najbolj slavljen tekočina in tako se nahajajo poleg visokih mestnih nebotičnikov že številni stolpi, s pomočjo katerih vrtajo za petrolejem. Petrolejska zveza se je tudi že odločila, da pokupi več nebotičnikov in jih podere. Lastniki hiš se tega veselijo, ker bodo cene poslopj pri merno visoke. Hiše, ki bi imele biti porušene, menda jih je cela mestna četrt, so seveda v vrednosti poskočile na dvojno dosedanje višino.

Domači odmevi

Manifestacija »Agrarne misli« v Skoplju

Akcijski odbor »Agrarne misli« v Skoplju je povabil te dni dr. Milorada Nedeljkovića, generalnega direktorja Poštne hranilnice in predsednika »Agrarne misli«, da predava o problemih našega kmetijstva in ciljih društva »Agrarna misel«.

Na konferenci so po uvodnih besedah g. dr. Nedeljkovića govorili načelnik oddelka za kmetijstvo prof. ing. g. Vukičević, g. ing. Svetozar Novaković, šef oddelka za gozdarstvo banske uprave, g. Dušan Marković, šef veterinarskega oddelka banske uprave, g. ing. Dušan Rosić, referent kmetijskega oddelka banske uprave, g. ing. Stanoje Nedeljković in g. dr. Dobro Todorović, profesorja kmetijske fakultete v Belgradu. Vsi govorniki so z največjim navdušenjem in priznanjem pozdravili akcijo »Agrarne misli« in izjavili svojo pripravljenost, da ji pomagajo pri njenem delu.

G. načelnik J. Vukičević je podčrtal potrebo, da se preusmeri miselnost naše inteligence, ki je popolnoma izgubila stike s kmetom, njegovim življenjem, njegovimi potrebami in težavami; zato je nujno potrebno, da se začne med našo inteligenco razširjati agrarna miselnost.

G. ing. za gozdarstvo Novaković je orisal vse strahotne posledice, ki pretijo vrdarski banovini zaradi neusmiljenega nesmiselnega krčenja gozdov po planinah: neurejeno odtekanje voda izpira njive na pobočjih, jih prekriva z naplavinami in stvarja goličave in nerodovitne nasipine; za obdelovanje sposobna zemljišča v kotlinah in dolinah se spreminjajo v močvirja in barja, ki veak dan zmanjšujejo površino za obdelovanje sposobne zemlje.

G. prof. Stanoje Nedeljković je govoril o potrebi izpremembe sistema in programa osnovnošolskega pouka v našem narodu, da se kmečko ljudstvo bolj racionalno, bolj praktično in koristnejše izobrazi.

Druga dne, v nedeljo 21. t. m. pa je bila ogromna dvorana Oficirskega doma že pred 10. uro nabito polna najizbranejšega občinstva iz Skoplja in velika množica kmečkih delegatov iz cele okolice Skoplja. Prisotnih je bilo več kot tisoč poslušalcev.

Predavanje je otvoril predsednik akcijskega odbora »Agrarne misli« g. J. Vukičević, obdan od večjega števila članov odbora, in nato podelil besedo g. dr. N. Nedeljkoviću, ki je naslanjajoč se na obširni statistični material, govoril o potrebi velike akcije, da se reši in dvigne naš kmet.

Na koncu predavanja je bil g. dr. N. Nedeljković burno pozdravljen od vseh prisotnih z dolgotrajnim aplavzom in po eklopnih besedah načelnika kmetijskega oddelka g. Vukičevića so vsi poslušalci po vrsti izjavljali, da se popolnoma strinjajo z naziranjí predavatelja in odobravajo začetno akcijo »Agrarne misli«. Splošen vtis je, da je ta sestanek »Agrarne misli« velik dogodek v življenju Skoplja in zadnjem času.

V zvezi s tem sestankom prištev »Agrarne misli« se je sestavil številen odbor »Agrarne misli« v Skoplju.

Pucijev organ za svobodo in druge lepe stvari

»Kmetijski list«, glasilo senatorja Pucelja, piše v svojem poročilu iz narodne skupščine, da so se poslanci Riko Fux, Franc Zupancič, Vinko Gorjnjak, Stanko Lenarčič, prosluli Milan Mravlje, Albin Koman, Prekoršek Ivan in druge parlamentarne zvezde unitaristične JNS, v svojih govorih dotaknili in obravnavali splošna gospodarska politična, kulturna in socialna vprašanja, prav posebno pa še kolikor se tičejo Slovenije. Vsi so naglašali — povdarja »Kmetijski list« — težak položaj slovenskega kreditnega združništva, v katerega ga je spravila uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov, splošno obubožanje kmetijskega ljudstva in davčna preobremenjenost. Kakor vidimo, je »Kmetijski list« postal zelo tenkočuten, kar se tiče gospodarskega stanja slovenskega ljudstva, zakaj, ko je v slovenski deželi neomejeno paševal g. Pucelj za časa jugoslovanske diktature, »Kmetijski list« ni mogel prehaliti takratne vlade in je slovensko ljudstvo s svojimi slavospevi o režimu na vse kriplje prepričeval, da je pod velmožem Puceljem v Sloveniji dobro biti in da nad našo deželo po zaslugi njegovih prijateljev, in seveda v prvi vrsti njega, dežuje miana in se cedi med. Nič ni takrat »Kmetijski list« hotel vedeti o ponesrečenem skrupulu likvidacije kmetijskih dolgov, kakor ga je izmislil takratni režim in ne sedanjí, čisto slep je bil za težak položaj, v katerega je prišlo zaradi brezglave gospodarske politike JNS-diktature slovensko kreditno združništvo, in kar videti ni hotel splošnega obubožanja našega kmetijskega ljudstva in davčnega bremena, ki so ga na njegova potrpežljiva ramena nalagali takratni mogotci, dočim sedanjí režim ni uvedel niti zvišal nobenega davka, ki ga nosi kmet, ampak jih znižuje in je omogočil razmere, v katerih se, kakor »Kmetijski list« v isti številki sam pod mastnim naslovom poroča, zaupanje in denarne zavode in v naše kreditno združništvo zopet vrača. »Kmetijski list« je napisal tudi notico, da brez svobode ni življenja in napredka, in da se moramo za svobodo boriti tudi naprej, dokler bomo živeli. Puceljevo glasilo ima pač zelo kratek spomin, kajti nista minuli še dve leti, odkar smo imeli režim, pod katerim ni ni teptala samo vsaka politična, ampak tudi kulturna svoboda ljudstva v naši državi, pri čemer je v prvi vrsti pomagal tlačiti ljudsko voljo in utrjati strahovlado JNS g. Pucelja, kojega glasilo se sedaj, ko g. Pucelj ni več minister tako junaško zavzema za svobodo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša dobra mamica

Ana Missia roj. Horvat

svakinja pokojnega kardinala Missie

danes po dolgem in težkem trpljenju mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 3. marca 1937, ob 10 dopoldne iz hiše žalosti, Na Moti 10, na pokopališču v Kapeli. Svete maše za dušice se bodo brale v sredo in naslednje dni v Kapeli.

Kapela pri Radenci, dne 1. marca 1937.

Zaljubljeni oče in otroci Franc, Minka, Peter, Martin, Lojzka in Joško.

Delomrzneži oblegajo mesta

Čas sezonskega dela zopet prihaja in sezonski delavci se vračajo z dežele v mesto, da si pri tej ali oni stavbi preskrbe pošteno delo in zaslužek. Toda z njimi prihaja prav neprijetno spremstvo. Poštenim delavcem slede namreč trume delomrznežev, ki nimajo namena, da bi v Ljubljani delali na kakšni stavbi ali si preskrbeli drugo delo, temveč imajo vse druge načrte. Orožniki na deželi vprašujejo potujoče ljudi, kam so namenjeni peš in prav običajen odgovor je: »Gospod, nimamo denarja za železnico in gremo peš v Ljubljano«. Nato tvežajo orožniku, da bodo našli delo pri tramvaju, ki se bo baje razširil, pri novih hišah in drugih stavbah, ki se bodo gradile, pri regulaciji Ljubljane itd. Orožnik seveda ne more vedeti, ali ima opravka s poštenimi ljudmi, ali z delomrzneži. Skoraj vse, kar je bilo med številnimi racijami pozimi iz mesta izgnano, se sedaj vrača v Ljubljano. Eneke pritožbe pa prihajajo tudi iz drugih mest v Sloveniji. Domačim potepuhom so se pridružili še številni delomrzneži z juga, razni krošnjari, prekupčevalci s starimi oblekami, prekupčevalci z ukradenim blagom, berači in vsi možni postopači iz južnih pokrajin države in pa še z drugih strani sveta.

Naval delomrznežev na Ljubljano se že močno občuti. Najbolj navaden odgovor, ki ga ima tak delomrznež pri beračenju je, da potuje v Maribor,

v Zagreb ali kam drugam. Delomrznež je seveda užaljen, ako mu kdo v obraz zabrusi, da še vsaj deset let berači pod istim izgovorom v mestu.

Z vrat izginjajo kljuko, od vodovodnih napeljav medeninate ročice in petelini, iz več izginjejo žarnice. Delomrzneži, ki kraježe žarnice, navadno vodijo s seboj kakšnega majhnega dečka, ki ga dviga na ramena, nakar otrok odviha žarnico in jo izroči delomrznežu. Delomrznež da otroku pol dinarja nagrade, sam pa skuša žarnico prodati kjerkoli za kovača. Ljudje se potem čudijo, kako je mogla izpod stropa žarnica izginiti.

Nobeno podstrešje in nobeno dvorišče, kjer se suši perilo, ni več varno pred delomrzneži. Potepuhi nastopajo kar v dveh in skoraj bolj izsiljivosti miloščino, kakor pa jo prosijo. Dobrodošla jim je tudi vsaka predpražnica, če jo le morejo kje vnovčiti.

Najbolj surove odgovore pa doživljajo ljudje, ki tem delomrznežem svetujejo, naj si poiščejo delo, češ da ga je v Ljubljani dovolj in da na magistratu dobe res potrebni brezposelni potrebno delo. Dogajajo se primeri, ko vam delomrznež odgovori, da za tri dinarje na uro ne bo delal, raje »fehta«.

Spričo takih razmer moramo res pritrditi ljubljanskemu županu g. dr. Alešiču, ki zahteva za take delomrzneže ustanovitev posebnih vzgajališč, kar je povdaril tudi na seji banskega sveta.

Kamniška gasilska župa

V nedeljo dopoldne se je vršil občni zbor gasilske župe za okraj Kamnik, katerega je sklicala začasna župna uprava, katere starešina je bil gosp. Novak Nande. Ob otvoritvi občnega zbora je pozdravil starešina vse udeležence, ter oblastnega zastopnika okr. načelnika g. Kosija, zastopnika vojske gosp. kapetana Janka Turka, zastopnika nadzorne jedinice gasil. zajednice gosp. Mihaela Laha in zastopnika tiska, nakar je podal obširno in stvarno poročilo starešine in tajnika. V svojem govoru je epodbujal tovariše gasilce k nadaljnjemu pozitivnemu delovanju za procvit in napredek gasilske organizacije.

V gasilskih četah kamniške župe je včlanjenih 1344 članov, ter je pričakovati, da se bo v tekočem letu članstvo povečalo na 1500. V preteklem letu se je župa pomnožila za tri članice

in sicer: Sela, Gozd in Vel. Lašna. Pripravlja pa se ustanovitev novih čet še v Tunjicah, Mekinjah in Palovcih. Nove motorne brizgalne so si nabavile čete Motnik, Polje pri Vodicah in v Nevljah. Čete kamniške župe posedujejo 26 motornih brizgaln, 22 ročnih brizgaln, 34 berglovk in okrog 9000 m cevi. Vse ta inventar predstavlja vrednost nad 2.400.000 Din.

Pri volitvah sta bili postavljeni dve listi. Zmagala je s 57 glasovi lista g. Štebea Antona. Druga lista z nosilcem g. Cerer Antonom, je dobila 31 glasov, ena glasovnica pa je bila oddana prazna.

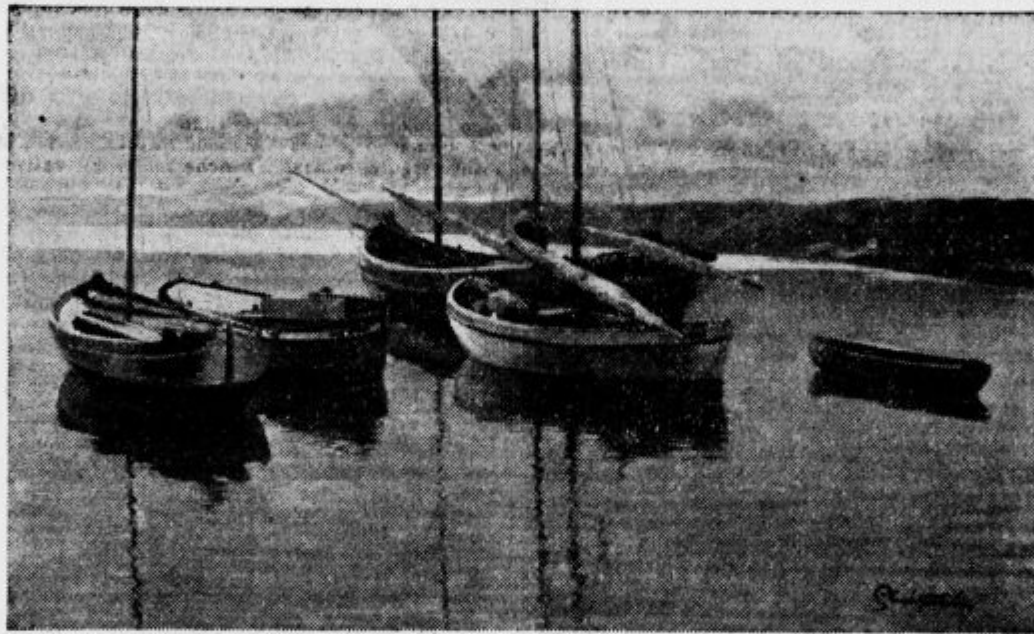
Novoizvoljeni starešina gosp. Štebe je takoj po izvolitvi prevzel vodstvo obč. zbora, nakar so razpravljali še o proračunu za tekoče leto ter določili vrtni red za prireditve v tekočem letu.

78 požarov — 3,728.000 Din škode

Maribor, 1. marca.

Včeraj dopoldne se je vršil v Gasilskem domu v Mariboru občni zbor gasilske župe za okraj Maribor desni breg, ki ga je vodil starešina Josip Klemenčič. Občnemu zboru je prisostvoval tudi okrajni glavar dr. Šiška. Poročali so poleg starešine še tajnik Milan Klemenčič in blagajnik Anton Pšeničnik. Poročila o delovanju gasilske župe Maribor desni breg za preteklo poslovno leto so bila izredno zanimiva; prikazala so namreč veliko delo gasilcev v okraju, kjer se dogaja največ požarov v Sloveniji, v katerem pa je tudi podeželsko gasilstvo doseglo najvišjo stopnjo ter je najmoderneje opremljeno. Ta gasilska župa šteje 30 čet s 780 rednimi, 1340 podpornimi in 67 častnimi člani. Čete imajo 24 motorov, 1 parno brizgalno, 37 ročnih brizgaln, 15 vozov, 23 avtomobilov, 126 lestev 10.875 m cevi. Njihovo premoženje je ocenjeno na 3.163.800 Din, dolga pa imajo 243.555. Ta gasilska župa ima edina v državi lastni poškodbeni fond, ki vzorno deluje ter ima lepe dohodke. Na področju župe je bilo v lanskem letu skupno 78 požarov, od tega 9 manjših (do vrednosti 10.000 Din) 52 srednjih, 8 večjih, čez 100.000 Din vrednosti pa 9. Požarnih katastrof k sreči ni bilo. Zgorelo je 30 hiš, 67 gospodarskih poslopij z inventarjem, 11 svinjakov, 7 stiskalnic, 3 drvarnice, 2 čebelnjaka, 2 gozda, 2 žagi, 3 skladišča, 2 delavnice, 1 klet, 1 viničarija, 1 kozolec, 1 avtogaraža 25 vagonov sena, velika kopa elame itd. Pri 50 požarih je vzrok neznan, pri 11 je vnetje saj povzročilo ogenj, 9 krat je bil podtaknjen, 5 krat zaradi nepažnje, 2 krat zaradi strele, enkrat pa zaradi maščevanja. Zavarovanih je bilo 68 uničenih objektov nezavarovanih pa 10. Škoda na zavarovanih objektih znaša 3.614.400 Din, na nezavarovanih pa 114.000 Din. Gasilci so preprečili s svojimi požrtvovalnim delom nadaljnjo škodo, ki bi bila znašala okrog 1 in pol milijona Din na objektih, škoda na gozdu pa bi bila neprecenljiva. Pri 72 požarih so gasilске čete pomagale, pri šestih pa ne, ker niso bile pravčasno obveščene, ali pa so domači že sami pogasili. — Pri požarih je gasilo skupno 1266 gasilcev, 5 jih je dobilo pri tem požrtvovalnem delu težje poškodbe. En požar je zahteval tudi

smrtno žrtev. — Občni zbor se je zaključil z volitvami, pri katerih je bil ponovno izvoljen za starešino Josip Klemenčič, podstarešina je Josip Pfeifer, tajnik Milan Klemenčič, blagajnik Anton Pšeničnik, odborniki pa Karel Podhraški, Alojzij Kaloh, Ivan Kvac in Anton Medved.

Tomerlinov motiv s Primorja.

Danes zaključuje svojo razstavo v Jakopičevem paviljonu hrvatski slikar Tomerlin, ki je tokrat že petič gostoval v Ljubljani in si v nji gotovo nabral mnogo prijateljev svoje umetnosti. Tomerlin s svojim delom zavzema poseben položaj med zagrebškimi slikarji, ker ne sledi nobenim idejnim strujam, ki prihajajo z mogočimi, temveč je predan lastnemu razpoloženju in težnjam do sveta, ki je zanj poln veselja, lepote in ubranosti. Obisk prostora, kjer so Tomerlinove slike, je kakor oddih in osvoboditev ob tem sivem hrupu mestnega življenja. Zato so njegove razstave povsod številno ob-

Zmaga JRZ v 7 občinah

V nedeljo so bile v osmih občinah volitve. JRZ je zmagala v sedmih občinah, opozicija pa v eni.

Golnik: Volilnih upravičencev 384, volilo 294 (76.6%). Vse glasove in vseh 18 odbornikov je dobila edina vlozena lista JRZ z nosilcem gosp. Karlom Zaplotnikom.

Hajdina: Volilnih upravičencev 328, volilo 262 (79.5%). Lista JRZ z nosilcem g. Andrejem Drevenskom je dobila 194 glasov in 17 odbornikov, opozicijska lista z nosilcem g. Janezom Ogrižkom 68 glasov in 1 odbornika.

Križe: Volilnih upravičencev 719, volilo 590 (82%). JRZ 225 glasov (2 odbornika), opozicija (Kuhar) 365 glasov (16 odbornikov).

Medlika okolica: Volišče Tri fare: Nemančeva lista (JRZ) je dobila 361 glasov, opozicija (lista g. Jeleniča) 89. Volišče Suhor: Nemančič 332, Jelenič 83. Skupaj je bilo za Nemančiča (JRZ) oddanih 693 glasov, za opozicijo (Jeleniča) pa 172 glasov. JRZ je dobila 23 odbornikov, opozicija 1. Volitve so se izvršile v popolnem redu.

Motnik: Volilnih upravičencev 324, volilo 186 za listo JRZ (57.5%).

Semič: Volilnih upravičencev 889, volilo 662 (74.5%). Lista JRZ z nosilcem g. Josipom Pečavarjem je dobila 401 glas in 21 odbornikov, opozicijska lista z nosilcem g. Ivanom Kočevarjem je dobila 261 glasov in 3 odbornike.

Trehelno: Volilnih upravičencev 571, volilo 457. JRZ je dobila 259 glasov (15 odbornikov), Piškurjeva lista 198 glasov (3 odbornike), Klemenčičeva lista 0.

Zibika: Volilnih upravičencev 411, volilo 341 (82%). Lista JRZ z nosilcem g. Rokom Planinškom je dobila 183 glasov in 15 odbornikov, opozicijska lista z nosilcem g. Josipom Gobcem 158 glasov in 3 odbornike.

Starček utonil v Glinščici

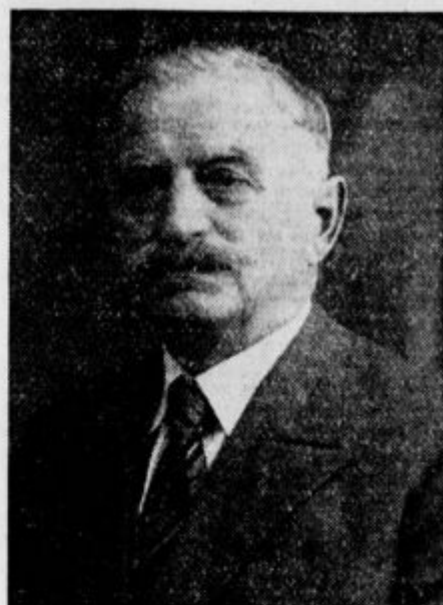
Ljubljana, 1. marca.

Danes dopoldne je neka ženska opazila v potoku v Glinščici, na kraju, kjer potok seka takozvano Večno pot okoli Rožnika, truplo nekega moškega. Očitno je bilo, da je moški padel v potok in ker si ni mogel pomagati naprej, je utonil v sicer zelo nizki vodi. Potok Glinščica je na tem kraju globok kakšnega pol metra, toda ponesrečenec je bil starček, ki so mu moči pri padcu v vodo očitno odpovedale, tako da se je zadušil v plitvi vodi. Ze dopoldne je prišla na kraj nesreče policijska komisija, ki sta jo vodila policijski zdravnik in pa dežurni uradnik. Policija je ugotovila, da gre za približno 65 let starega moža, najbrže kakšnega prosjaka. Starček je moral pasti v vodo v nedeljo zvečer. Pri njem je policija našla le denarnico, v kateri je bilo 18 Din. Ni pa našla v obleki ponesrečenca nobenih dokumentov, tako da policija še sedaj ne ve, kdo bi bil ponesrečenec. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico na Viču.

Nad polstoletja črni umetnik

Ljubljana, 1. marca.

Z današnjim dnevom je nastopil zaslužni pokoj g. Jože Pavlič, strojni stavec Jugoslovanske tiskarne, ki je delal v svojem poklicu celih 52 let. G. Jože Pavlič je eden najbolj zaslužnih in najstarejših naših grafičnih delavcev. Rodil se je l. 1871, v nekdanjo katoliško tiskarno, katere naslednica je

sedanja Jugoslovanska tiskarna, pa je vstopil aprila 1885. V katoliški, oziroma Jugoslovanski tiskarni je skupno delal nad 37 let, na stroju pa je stavil »Slovenec« nad 20 let. Dobro se še spominja pokojnega glavnega urednika g. Jeriča. V zadnjih letih je stavil najtežji stavek za »Slovenec«, namreč gospodarstvo, borzo itd. Užival je velik ugled med svojimi tovariši v tiskarni, pred svojimi predstojniki in tudi v uredništvu »Slovenca«. Njegovi ožji tovariši so se poslovili od g. Pavliča v soboto zvečer. Faktor strojne stavnice g. Gmajner je imel na g. Pavliča lep nagovor, v katerem je naglašal njegovo vestnost in njegove zasluge, stanovski tovariši pa so mu izročili v spomin arebrno dozo in ustnik iz jantara. G. Pavliču želimo, da bi dolgo let užival zaslužni pokoj po napornem nad polstoletnem delu!

13 letni šolar - morilec

Bizeljsko, 27. februarja.

V četrtek okoli treh popoldne se je na Bizeljskem zgodil grozen zločin, ki je z grozo osupnil vso okolico. Celu v Brežicah, ki so oddaljene 20 km, so prebivalci bili pod strašnim vtisom tega groznega dejanja.

Domov so se vračali trije šolarji, to je 13 letni Egidij Stetner, 15 letni Avgust Znidarič in njihov tovariš Karničnik. V šoli so se med seboj stegli z biči. Znidarič je zagrozil Stetnerju z debelim koncem bičevnika, Stetner pa je potegnil iz žepa dolg nož in se zagnal na Znidariča ter mu zasačil nož naravnost v srce. Znidarič je napravil še kake tri korake in rahlo vzkliknil, nato pa se je zgrudil mrtev na tla. Morilski šolar ni pokazal prav nobenega kesanja, temveč se je po umoru še hvalil in okrog kazal nož, češ da je svojega tovariša dobro zadel. Nesrečni sta sedaj dve hiši na Bizeljskem. Avgust Znidarič je bil namreč edini sin, ki je padel kot žrtev zločina, pa tudi Egidij Stetner je edini sin svojih staršev ter bo nosil sedaj do smrti pečat morilca. Podivjanosti med mladino tam okrog je zelo mnogo in bo prav, če oblasti nastopijo ostreje.

Trbovlje

Volitve v bratovsko skladnico, ki so se vršile v nedeljo, so potekle v popolnem miru. Bela lista je dobila 469 glasov in 23 delegatov, rdeča pa okoli 1200 glasov in 66 delegatov. Za prvi nastop bele liste je izid kar zadovoljiv, ker dosedaj so v tej ustanovi gospodarili socialisti sami.

Nogo so odrezali v gležnju v mariborski bolnišnici znanemu trgovcu Dežmanu vsled zamašenja žil. Uglednemu možu, ki je lani obhajal svojo 70-letnico in je znan po svojem mirnem značaju, želimo, da kmalu okreva!

»Njega ni...«, igra iz bojnih poljan bodo v prihodnosti prihodno nedeljo Bojevniki v Društvenem domu.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, jutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30/74/35.

Ljubljansko semenišče

Knezoškof dr. Gregorij Rožman je sklenil zgraditi v Ljubljani novo semenišče. Svoj sklep utemeljuje v lanskem pastirskem listu z dne 30. januarja takole:

»Naša škofija nujno potrebuje novo bogoslovno semenišče. Sedanje je staro, nezdravo in premajhno. Po najnovejših cerkvenih in državnih odredbah bodo morali bogoslovci študirati šest let v bogoslovnem semenišču, torej morajo biti za šest letnikov prostora. Tega pa v starem poslopju ni. Povečati se ne more. Kaj naj storimo? Ne preostaja drugega, kakor da zidamo novo bogoslovje, ki bo dosti veliko in bolj zdravo. In to novo bogoslovno semenišče naj bo spominkega škofa, zato naj nosi ponosno ime: Baragovo semenišče. V njem naj se za bodoča stoletja vzgajajo duhovniki v duhu apostolske gorečnosti, da bodo vsi podobni svetniškemu škofu Baragi in tako vsak njegov živ spominke!

Odkritosrčno je želeli, da bi se namera našega višjega pastirja čimprej uresničila, zakaj nobenega dvoma ni, da je novo semenišče potrebno. Zategadelj naj bi si šel vsakdo v svojo dolžnost, po svojih močeh in svoji uvidenosti pripomoči k uresničenju vzvišene zamisli, najsi bo z molitvijo ali s primernim darilom.

Ker pa se nam zdi prav, da spozna sleherni vernik zgodovino sedanjega semenišča, zato jo v naslednjih odstavkih po raznih virih objavljamo. Razpuščena benediktinska opatija v Gornjemgradu je bila z ustanovno listino iz leta 1461. odkazana ljubljanskemu knezoškofu kot nadarbina s pogojem, da bo skrbel za deset do dvanajst redovnikov in iz leta 1473. tudi za lemenat duhovniškega naraščaja. Leta 1605. je knezoškof Tomaž Hren preimenoval to semenišče in mu dal ime »Col-

legium Marianum«. Zavod, ki je dobil leta 1718. nov statut, je obstajal vse dotlej, dokler ni cesar Jožef II. zaokrožil mej posameznim škofijam. Apostolski vizitator za ljubljansko škofijo Lihtus Carcanus pa je že l. 1621. opozoril knezoškofa Hrena na sklep tridentinskega cerkvenega zbora, ki je določal, da se mora ustanoviti semenišče za duhovniški naraščaj v vsaki škofiji. Toda z izvedbo takega sklepa so v Ljubljani venomer odlašali, po vsej priliki zategadelj, ker so na sedanjem Sv. Jakoba trgu imeli jezuiti razen gimnazije izza leta 1617. tudi svoj »Seminariu pauperum studiosorum S. J. c., za katerega vzdrževanje so prispevali tako duhovniki kakor laiki. Iz tega zavoda pa ni prihajalo toliko množnih duhovnikov, da bi mogli uspešno popraviti vso duševno škodo, ki so jo prizadejali Lutrovi krivi nauki po naših krajih. Na škofijski sinodi v Ljubljani dne 31. avgusta 1706 je predlagal Jurij Rosa, župnik iz Smartna pri Kranju, naj se ustanovi v Ljubljani semenišče za duhovniški naraščaj. Ker je bil predlog sprejet, so bili določeni hkrati prispevki, ki naj bi jih za zavod plačevala škof in duhovščina. Knezoškof Ferdinand Karel grof Kuenburg je sestavil stavbeni odbor, v katerem so bili stolni dekan Ivan Anton Thalnitacher pl. Thalberg (Dolinar) kot predsednik, a kot člani stolni prošt Leopold grof Kobenzl, zasebnika: Jakob Schell pl. Schellenburg in Peter Codelli pl. Fahrenfeld in dva zastopnika mestnega magistrata. Za stavišče je bil izbran prostor za takratnim mestnim obzidjem proti Ljubljani, to je prostor, ki ga zavzema še zdaj semenišče in na katerem so stale prej tri hišice, last stolnega kapitlja, in stanovanjski poslopji mestnega magistrata za cerkvenika in učitelja organista. Knezoškof se je z obema lastnikoma pogodil zaradi odstranitve omenjenih zgradb. Po dogovoru je moralo skrbeti semenišče za stanovanj treh vikarjev

in dveh levitov v svojih prostorih, a za stanovanj cerkvenika in učitelja organista v neposredni bližini stolnice. Magistrat pa si je izgovoril s pogodbo z dne 23. aprila 1708. pravico, da sme porabljati prostore v pritličju semenišča za vodo, predvsem za shranjevanje stavbenega lesa in lesa za graditev mostov. Na to pogodbo spominja še dandanes sklepni kamen z mestnim grbom iz leta 1725. nad vhodom in sedanjo Gagliovo prodajalno. Temeljnik stavbi, ki je napravil zanjo načrt Karel Martinuzzi, je bil položen dne 5. maja 1708., gradili pa so jo v letih 1708. do 1714. Zavod je dobil ime »Collegium Carolinum Nobilium tam Convictorum quam Alumnorum«. Z besedo »Carolinum« v imenu so hoteli počastiti bržkone takratnega cesarja Karla VI., tedanjega knezoškofa Kuenburga (1701 do 1711), ki mu je bilo razen Ferdinand imeno tudi Karel, in zaščitnika obeh ev. Karla Boromejskega. Besedo »Nobilium« pa so dodali imenu zato, ker so pri sprejemanju v zavod imeli plemiči prednost pred drugimi prosilci ter so jim tudi najrajši podeljevali ustanove. Knezoškofu Feliksu grofu Schratentbachu je leta 1729. prodal mestni magistrat spred omenjeno pravico za 2400 goldinarjev. Povedati pa je treba, da je bila takrat v dotičnih prostorih mestna orožarnica. Poslopje je bilo že sprva, kakor je še dandanes, trinadstropno ter je imelo na južni strani tri vhode. Srednji — porta regia — je najveličastnejši umetno zidani vhod v Ljubljani. Gospod monsignor Viktor Steška ga je opisal v »Zborniku za umetnostno zgodovino«, letniku 1925. (stran 14.) takole: »Leta 1714 je nastalo najbolj znano Mislejevo delo — portal duhovskega semenišča v Ljubljani. Za to delo je prejel 300 gld. n. v. in povračilo za uporabljen svinec 16 funtov. Dva giganta kot Herkula, odeta z živalsko kožo, nosita na glavah portalno ogredje. Za glavek je epaka s kremenim obrazom, na vsaki

strani pa rog izobilja. Vrh portalu kaže genij desno na katušo z napisom: Virtuti et Musis (Kreposti in znanosti); na vsaki strani pa se dviga nad kapitelem zemeljska obla. Levi vhod je vodil nekoč v posebno dvorano, določeno za javno knjižnico, ki so jo ustanovili s prostovoljnimi zbirkami knezoškof Kristof grof Herberstein, stolni prošt Ivan Prešern in že spred omenjeni stolni dekan Thalnitacher. O namenu semenišča priča rokopiis (najbrž Thalnitacherjev) iz leta 1713. z naslovom: »Pouk tistik, ki bi hoteli mladeniče Collegia Carolina v pobožnosti in vеди poučevati pod zaščito ljubljanskega škofa, pod oskrbo in disciplino slavnega ljubljanskega kapiteljnca.« Med drugim stoji v rokopisu tudi tole: »Ta kolegij, ki je bil l. 1708. ustanovljen, delimo v dve vrsti: ena je za plemenite konvitorje (gojence), druga pa za one, ki uživajo podporo duhovnikov ljubljanske škofije ali pa ustanov.«

Plačujoči gojenci so se mogli izobraževati v močroslovni, pravnih in zdravstvenih rečeh, razen tega pa še v borjenju, jahanju, dramatiki, petju in godbi. Bogoslovci so obiskovali šoli pri jezuitih, kjer so jih poučevali v bogoslovnih vedah, ob nedeljah in praznikih pa so pomagali v stolnici. Leta 1774. je bilo v zavodu dvajset semeniščnikov, od katerih so uživali trije Prešernove, pet Thalnitacherjeve, štirje Schiffersteinove in osem Schelllove (Schellenburgove) ustanove. Semeniščnikom pa je bilo na voljo, da so se smeli prosto oddločiti za katerikoli poklic, ne zgolj za duhovskega. Več gojencev, zlasti onih, ki so morali k vojakom, je čisto med letom zapustilo zavod. Gojenci so bili po večini domačini Kranjci, toda nekaj jih je bilo tudi tujecev, posebno Tirolcev, ki so uživali ustanovo sodržavljana Schella.

(Nadaljevanje.)

Kaj pravite?

V skupščinskih govorih in po jurskem časopisu so toliko govorili o nekaterih preganjanjih »naprednih ljudi«, da bi se človeku res morali zaslužiti, če ne bi vedel resnice. Res je namreč, da tisti redki primeri, ko je kdo izmed njih prestopil ali odstavljen, ne pomenijo nobene krivice in preganjanja, ampak le slabotno popravljanje prej hudo zadane krivice in korupcije. Res je pa še nekaj drugega. Dejstvo je, da so ose od obstoja Jugoslovije skoro neprestano »napredni« ljudje neomejeno gospodarili nad državnim uradništvom in posebno v prosveti. Dejstvo je, da so posredno tam nastavliali v ogromni večini le svoje ljudi in so »klerikalci« dobili samo druga in slabša mesta, ali pa sploh nobenih. Prav posebno so zasedli ova mesta v večjih krajih. Dejstvo pa je tudi, da so v 99% primerov ta mesta nemoteno obdržali in na njih mirno in nemoteno žive še danes pod »klerikalnim« režimom, med tem ko morajo katoliško zavedni in delavni ljudje v 99% primerov ostati na mestih preganjanja in preziranja ali pa sploh biti brez njih ter »se žrtvovati« še vedno za stoare. Zgodilo se je celo, da se je učitelj, ki je grdo in silno preganjal katoliško učiteljico pod prejšnjim režimom, znal še grše prikupiti sedanjim oblastem in odšel na še boljše in višje mesto, ona, učiteljica, pa je še vedno preganjana. Sedaj, gospod urednik, res več ne vem, kdo je prav za prav tisti, ki danes sme bolj upravičeno govoriti, da je preganjan, ali »klerikalci« ali »liberalci«?

Koledar

Torek, 2. marca: Simplificij, papež; Neža Praška, devica.

Novi grobovi

† V Stražišču pri Kranju je umrla gospa Katarina Batistič. Pogreb bo danes ob 5 popoldne.
† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Anton Gabrijelečič, uslužbenec tovarne »Indus«. Pogreb bo v sredo ob 5 popoldne.
Naj počivata v miru! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Labko normalno izpraznjenje pri zapeki, lenivosti črevesja Vam omogočijo

ARTIN — DRAŽEJE Dr. WANDERA.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8'— in v vrečkah po 2 dražaji Din 1'50.

Ogl. reg. pod Š. br. 22115/33.

— Pregled svetovne literature: Knjiga, ki sem je vesel! Dr. I. P.

— Športno-gimnastična akademija. Lepe vaje bomo imeli priliko videti na akademiji, ki se vrši v nedeljo, dne 7. marca ob 11 dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Petnajst točk obsega spored, ki bo zelo pester in bogat, tako, da bo prav vsakdo prišel na svoj račun. Ljubka rajanja deklic in deklet, moderne gimnastične vaje, nastop smučarjev in tekoatletov, orodna telovadba pa do solo nastopa vrhunčega gimnasta so točke, katere bodo prav gotovo vse zanimale. In če je kdo tudi sovražnik telesnih vaj, bo v tem pestrem programu sigurno našel izvajanja, ki mu ubodo ugalaja. Zatorej ne zamudite prilike in ogledjte si ta nastop. — Vstopnice od 3 do 20 Din se dobe pri blagajni kina Union. Segajte po njih, ker zadnji dan ni več gotovo, da jih dobite.

— Zanimiv slučaj. Ob slovenskem romanju v Sveto deželo leta 1910 se je 14 duhovnikov odločilo, da obiščejo še sv. kraje v Galileji in v Egiptu. Po bratili so se in si privzeli naslov Galilejski bratje in se zavzeli, da bo vsak za umrlega brata daroval ob njegovi smrti sv. mašo. V Egiptu ob piramidah, pred sfingo so se dali slikati. In zdaj nekaj posebnega. Smrt pobira kar po vrsti na sliki od desne na levo stoječe ne oziraje se na starost in čilost. Pobrala je leta 1925 župnika Janeza Kozinca iz Selnice na Stajerskem, leta 1932 kateheta Fr. Oswaldia v Idriji, leta 1933 župnika Miloša Smida iz Solkave in zdaj dne 24. februarja 1937. krepkega župnika Janeza Kepca iz Ihanu. V tretje gre rado, zdaj je šlo tudi v četrto.

— Nova župnija v Zagrebu. V nedeljo se je v navzočnosti zagrebškega nadškofa koadjutorja dr. Stepana in salezijskega inšpektorja Ivana Špana ter več drugih odličnih predstavnikov cerkvene in svetne oblasti ustanovila nova župnija na zagrebški periferiji, ki bo nosila ime »Župnija Marije Pomocnice«. Tvoril jo bo teritorij, izločen iz župnij sv. Blaža, sv. Marka in sv. Antona. Štela bo 16.000 duš, zato bo imela sistemizirana 4 kaplanska mesta. Upravljali jo bodo salezijanci. Za prvega župnika je imenovan ravnatelj Salezijskega mladinskega doma g. Dragotin Brumec, kaplani pa so gg.: Radman Srečko, Mihelič Franc, Pavičič Nikola in Skuhala Franc. Kot župna cerkev bo služila kapelica Marije Pomocnice v Salezijskem mladinskem domu, dokler salezijanci ne sezdajo nove cerkve. Nova župnija je začela poslovati včeraj.

— Redni avtobusni promet na progi Ljubljana—Kamnik—Gornji grad—Ljubno bo dne 2. marca 1937 zopet vpostavljen.

— Hud napad. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela Jožeta Pirca, kočarjevega sina iz Preske pri Medvodah. Tega je nekdo napadel in ga v prepripi s topim predmetom tako ranil, da je bil do smrti še vedno nezavesten. Najbrž so mu pretreseni možgani.

— 875 dolarjev posmrtnine. Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani vrši med drugim tudi uspešno delo v denarnih zadevah naših izseljencev. Rešuje namreč velike vsote umrlih izseljencev, ki bi bile sicer izgubljene. V mesecu februarju je n. pr. po daljšem trudu izposredovala zapuščino za nekim pokojnim Mausarjem, zadeva, ki se je vlekla dolga leta. Rafaelova družba je prejela od Jugoslov. katoliške Jednote v Ameriki (Elly, Minn.) posmrtnino za umrlim članom Mausarjem v znesku 875 dolarjev, ki so razdeljeni med štiri dediče. Domači in izseljenci se v zadevah posmrtnin obračajo na Rafaelovo družbo. (TORD)

— Putnikovi avtobusni izleti. 6.—7. marca v Trst 130 din, 13.—14. marca v Gorico 120 din. Za Veliko noč od 27.—29. marca s celokupnim aranžmanom: Crikvenica 485 din, Koroška 495 din, Benetke 475 din, Trst (brez aranžmana) 135 din, Gorica (brez aranžmana) 130 din. V Pariz avtobusni izlet od meseca maja do novembra vsakih 14 dni. Izleti po 12 do 15 dni po ceni od 2975 din

do 3480 din. Informacije pri Putniku d. d. v Gajevi ulici in Hotel Metropol.

— Gradbena zadruga žel. uradnikov »Dome« v Ljubljani javlja: Javno žrebanje naših nagrad je bilo 1. marca t. l. Vzele pripravnosti naloge je bilo mnogo rešitev nepravilnih. Nagrajenim tekmovalcem bomo nagrade v efektivni tekom tedna dostavili, o ostalih nagradah — brezplačna letovanja, brezplačni poleti — pa jih pisмено obvestili.

— PRI RAZPOKANI KOZI, ozeblinah, lišajih in izpuščajih čudovito deluje »OBLAKOVO KAMILICNO MAZILO«.

Ljubljana

Torek, 2. marca:

Gledališče

Drama. Torek, 2. marca: »DR.« Red A. — Sreda, 3. marca: »Dež in vihar.« Red Sreda.

Opera. Torek, 2. marca: Zaprt. — Sreda, 3. marca: »Madame Butterfly.« Gostovanje tenorista g. Antona Dermote. — Četrtek, 4. marca: »Ero z onega sveta.« Premierski abonma. — Petek, 5. marca: Zaprt. — 6. Sobota: »La Bohème.« Gostovanje tenorista Antona Dermote. Izven.

Ljudski oder

Ljudski oder vprižori dne 6. marca ob 8 zvečer in 7. marca ob 5 popoldne v franciskanski dvorani Drabosnjakovo: Igro o izgubljenem sinu. Vstopnice se dobijo v predprodaji v pisarni Pax et bonum v franciskanski pasazi.

Predavanja

Union — bela dvorana 1. nadst. V torek, 2. marca t. l. ob 20 XI. dekliški prosvetno debatni večer. Govori g. dr. Fr. Knific: Moderno katoliško dekle v sedanjih družbi. Katoliško misleče gospodične in gospe iskreno povabljene!

Franciskanska dvorana. Franciskanska prosveta priredi v torek 2. marca t. l. skriptično predavanje »Položaj žene v prognanstvu«. Predava gospod prof. dr. Pavel Simončič. Kontrolni listki v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« (pasaza) po Din 2, dijaki z legitimacijami po Din 1.

Društvo industrijscev in veletrgovcev v Ljubljani bo imelo svoj redni članski sestanek, drevi v društveni dvorani, palača Ljubljanske kreditne banke, Tyrševa cesta 1b, II. nadst. Na sestanku bo predaval univerzitetni profesor g. dr. ing. Milan Vidmar: »Nova Amerika in njeni gospodarski problemi«.

Ljudska univerza v Ljubljani. V sredo, 3. t. m., ob 20 bo v mali dvorani Filharmoničnega društva predaval univ. prof. ing. Viktor Gostiša: Agricola kot prvi rudarski pionir novega veka.

Prireditve in zabave

VI. koncert Ljubljanske filharmonije bo v ponedeljek, 8. t. m. v Unionu imel na sporedu Corellija, zastopnika italijanskega baroka, nemškega klasika Haydna, romantika Webera, Francoza Debussyja in Berliozu ter Slovenca Bravničarja. Spored je sestavljen dirigent koncerta g. Rhens-Baton, ki se je po svojem izredno uspelem gostovanju pri nas odzval radevolje ponovnemu pozivu naše filharmonije. Klavirski part pri Corelliju in Bravničarju bo izvajal naš priznani pianist g. prof. M. Lipovšek. Predprodaja je pri blagajni kino Uniona. Cene od 5 do 40 Din.

Sestanki

Dekliški krožek prosv. društva Ljubljana-me-što ima drevi ob 8 svoj redni sestanek v palači Vzajemne zavarovalnice, Miklošičeva cesta. Novinke dobro došle!

Društvo za raziskovanje jam ima svoj občni zbor danes, v torek, 2. marca ob 19 v predavalnici mineraloškega inštituta univerze. Pred občnim zborom bo ob 18 predavanje o nastanku jam.

Občni zbor Bogoslovne akademije bo danes, 2. marca ob 4 pop. v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste.

I Razstava slik Slavka Tomerlina v Jakopičevem paviljonu je odprta še danes ves dan do mraka.

I V počastitev spomina + gospoda dr. Janka Kersnika daruje Karitativni zvezi rodbina univ. profesorja dr. Viktorja Korošca 100 din. Bog plačaj!

I Podpornemu društvu za gluho mladiño v Sklad Vite Zupancičeve je darovala neimenovana dobrotnica iz Slajmerjevega doma v Ljubljani znesek 100 Din, za kar ji odbor izreka najiskrenejšo zahvalo! Spominjajte se tako še drugi naših gluho mladih sirot, ki so resnično vsega usmiljenosti vredne. Ako želite postati redni člani te karitativne ustanove (letna članarina 12 Din), javite to društvu po dopisnici na naslov: Zaloška cesta 5 v Ljubljani.

I Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani opozarja svoje članstvo na slovnostno predstavo uspele Gotovčeve opere Ero z novega sveta, ki se vrši v proslavo rosnega dne predsednika bratske Češkoslovaške republike T. G. Masaryka pod protektoratom Jug. češk. lige v operi v nedeljo, dne 7. marca ob 20. Slovnostno predstavbo bo dirigiral sam kompozist Jakov Gotovac. Občinstvo naj si priskrbi vstopnice v predprodaji počenši s četrnikom.

I Pripravljalni tečaj društva brezposelnih prof. kandidator se vrši na II. dr. realni gimnaziji. Vpišovanje v ponedeljkih, sredah in petkih od pol 8 do pol 4. — Odbor DBPK.

I 800 bolnikov več. V prvih dveh mesecih tega leta je Ljubljanska bolnišnica sprejela skupno 4960 bolnikov, to je približno 800 bolnikov več, kakor v istem razdobju lanskega leta. Stevilke govorijo.

I Družinski oče, ki je že dlje časa bolan, živi v veliki bedi. Dobro delo bo storil, kdor prisloži ubogi družini na pomoč, bodisi z obliko ali denarnim podporo. Naslov pove tajništvo Slovenca.

I Troje javnih nasilstev. V nedeljo zvečer je morala ljubljanska policija posredovati v treh primerih hudih javnih nasilstev. Neka čedna zakonika dvojica se je ustavila v avtomobilu pred gostilno na Šmartinski cesti. Komaj je mož, znan nasilnik, zagledal stražnika pred gostilno, je zbesnel kakor puran ob rdeči harvi. Z najbolj grobnimi besedami je prišel zmerjati stražnika, ki pa je skušal moža pomiriti in mu je svetloval, naj gre raje v gostilno. Toda mož se je zagnal v stražnika, ki mu je moral pač napovedati arotacijo. Toda nasilnež se je vsedel na tla, ugriznil stražnika v roko in zmerjal še bolj kakor poprej. V stražnika se je zagnala tudi nasilneževa žena, ki je zbila stražniku kapo na tla. Nasilnež je nato skočil v gostilno, prekučnil tam mizo in se potolkel po obrazu. Pijanega možakarja so mogli šele trije stražniki ukrotiti in odvesti v zapor. Pomiriti so ga pa mogli le s pendrekom. Včeraj je iztrzenjeni možakar pri zaslišanju izjavil, da rad plača ob-

žutno policijsko kazen, samo sodišča se boji. Policija pa se na njegove prošnje ni ozirala ter ga je izročila sodišču, kjer bo sojen zaradi zločina javnega nasilstva. — Podoban primer se je skoraj istočasno pripetil pred kavarno »Evropoz«, kjer se neki možki nikakor ni hotel umakniti tramvajskemu vozu in sta morala dva stražnika spraviti moža v kraj. V prepripi pa je nasilnež strgal enemu stražniku vrvice z bluze in ga opraskal. Tudi ta mož je moral v policijske zapore. — Tretji nasilnež je bil aretiran v nedeljo zvečer v neki ljubljanski gostilni. Nalakar je namreč suroveža hotel odstraniti iz gostilne, pri tem pa je prišlo do pretepa. Ko je posredoval stražnik, je surovež napadel še njega.

I Poskušne samomor. Včeraj dopoldne je bil poklican reševalni avto v Robbovo ulico za Bežigradom, kjer so našli v stanovanju nekega konzularnega uradnika 24 letno služkinjo K. C., nezvestno. Služkinja je v samomorilnem namenu ponoči odprla petelina plinske cevi ter vdihavala strupeni plin. Reševalci so prepeljali samomorilko v bolnišnico, vendar pa se do popoldne še ni zavedla. Vzrok samomora mlade služkinje, ki je po narodnosti Italijanka, še ni pojasnjen.

I Prijet ropar. V noči od sobote na nedeljo je bil v Mestnem logu napaden železničar Ivan Škafar, kateremu je ropar iztrgal listnico s 600 dinarji in z raznimi dokumenti. Ropar je z denarjem pobegnil, toda včeraj ga je policija izsledila. Pri roparju je policija našla še ves uropani denar, ne pa listnice in dokumentov. Ropar je moral svoje dejanje seveda priznati, za listnico in dokumente pa je trdil, da jih je odvrzel na begu nekje na Tržaški cesti. Ropar je 27 letni delavec E. R.

Maribor

m Poročila sta se v nedeljo v Trbnjah pri Dravogradu g. Silvo Knuplež, akademik iz Jarebine, in gđc. Jožica Cenč, učiteljica od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Cestitamo!

m Lastniki hišic v Delavski koloniji se organizirajo. Maribor dobi novo zanimivo organizacijo — Društvo za zaščito imeteljev hišic v Delavski koloniji. Sestavljen je iz pripravljajni odbor iz uglednih lastnikov, na čelu so predsednik Očko, tajnik Kette, blagajnik Menčak. V pravilih si je društvo nadelo kot nalogo poleg zaščite članskih interesov tudi podpiranje revnih članov.

m Odmevi lenarških občinskih volitev. Dne 25. oktobra lanskega leta so se vršile pri Sv. Lenartu v Slov. goricah občinske volitve, pri katerih je zmagal ljudski kandidat dr. Stupica, dočim je dotedanji župan dr. Gorišek temeljito pogorel. Po končanih volitvah so se zbrali pri Sv. Trojici v Sl. gor. pristajši JRZ pred šolo ter so veseli radi zmage prepevali in vzklkali novemu županu. To pa je razburilo Goriškove pristaje, med katerimi je bil tudi že predkaznovani 22 letni Jožef Klobasa, delavec iz Zensjaka. Prišlo je do prepira in pretepa, tekem katerega je Klobasa navadil s planko na Matijo Dvoršaka ter mu zadal nevarne poškodbe. Klobasa se je radi tega dejanja te dni zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Mariboru ter je bil obsojen na 1 mesec strogega zavora nepogojno.

m Dohodki mariborske carinarne so znašali v februarju skupno 6.662.337,50 Din, od tega od izvoza le Din 21.730,75. Depozitov je imela carinarnica v februarju za 1.283.159,75 Din.

m Mariborski umetniki so zborovali v nedeljo dopoldne v Aljaževi sobi pri Orlu. Občni zbor Umetniškega kluba je vodil predsednik dr. Šorli, ki je bil pri volitvah z ostalimi odborniki znova izvoljen na čelo kluba. Zanimiva je bila debata, v kateri so se razglabljale važne kulturne potrebe severne slovenske prestolice.

m »Sveta Ivana« na mariborskem odru. Mariborsko gledališče pripravlja kot prihodnjo novost znamenito Shawovno zgodovinsko dramo »Sveta Ivana«. Režijo vodi Jože Kovič, naslovno vlogo pa igra Elvira Kraljeva.

m Plin za gospodinjstvo in obrt v jeklenih valjih. Zelo veliko zanimanje za dobavo plina v jeklenih valjih so vzbudila naša poročila med prebivalstvom Maribora in okolice. Kakor pa doznavamo od tukajšnje plinarne, se bodo izvedli najprej v obratu podjetja vsi potrebni preizkusi glede porabe plina z raznimi plinskimi aparati, pri katerih bi treba šobe gorilcev deloma preurediti, gorilnike za kopalne peči, avtomate, pretočnike itd., pa, odgovarjajoč tlaku in gorilni vrednosti plina, navrtati. Zaenkrat se bo podjetje omejilo samo na dobavo naravnega plina metana. Predhodno pa bo treba napraviti načrte za pravilno namestitve jeklenih valjev pri konsumentih, sestaviti navodila za pravilno ravnanje z napravami, ki bo, kakor izkušnje učijo, zelo preprosto, ter pripraviti cenik, po katerem bodo novi konzumenti v mestu in okolici imeli razne ugodnosti, saj je znano, da cestno omrežje in hišni priklopi po novem načinu dobave plina popolnoma odpadejo. Ker ima plinarna zelo veliko povpraševanj in naročil, smo dobili tozadevno obvestilo od podjetja, da bo po končanih uvodnih delih v obratu takoj sporočilo interesentom čas, ko bo uvedlo nov način dobave plina.

m Ljudska univerza. Sinoči je predaval primarij dr. Valentin Meršolj iz Ljubljane o jugoslovanskih prostovoljcih v Rusiji in Dobružji. Jutri, v sredo, zvečer nadaljuje prof. Šilih svoje predavanje o napakah v domači vzgoji, v petek pa nastopi mladinski zbor iz Rač, ki priredi koncert v počastitev spomina skladatelja Adamiča.

m Reven dijak je izgubil v nedeljo na Meljskem hribu (Stolni vrh) možko uro. Najditelj naj jo odda v upravi »Slovenca« na Koroški cesti 1.

m Svileno triko perilo, kombineže, nogavice, moderne usnjene rokavice, moške srajce, lepe kravate itd., vse v veliki izbiri in najnovejši modi. A. Paš, Maribor, Slovenska ul. Šiviljske in modne potreščine!

Mariborsko gledališče

Torek, 2. marca ob 20: Čevljar Anton Hil. Red B. Sreda, 3. marca: Zaprt. Četrtek, 4. marca ob 20: Dežela smehljaja. Red C.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče novosti: Gfall, Die christliche Familie in der Pfarrgemeinschaft. 118 str., nevez. 40 Din. — Gräf, Ja Vater. Alltag in Gott. 298 str., vez. 48 Din. — Guardini, Das Bild von Jesus dem Christus in neuen Testament. 126 str., vez. 39 Din. — Hessen, Die Geistesströmungen der Gegenwart. 185 str., vez. 34 Din. — Köll, Ständelehren für Jungmänner. 134 str., nevez. 40 Din. — Lang, Christus in unserer Mitte. 125 str., nevez. 30 Din. — Laros, Neue Zeit und alter Glaube. Eine Schriftenreihe über die religiösen Fragen der Zeit. 266 str., nevez. 4 Din. — Metzger, Lebendige predigt. 250 str., nevez. 55 Din. — Niebecker, Das allgemeine Priestertum der Gläubigen. 173 str., vez. 44 Din. — Tyeclak, Christus und die Kirche. 149 str., nevez. 30 Din. — Weingartner, Festagpredigten. 198 str., nevez. 45 Din.

Zborovanje absolventov kmet. šol v Mariboru

Podružnica ZAKS v Mariboru vabi vse absolvente kmetijskih in absolventke kmetijsko-gospodinjstkih šol bivše Stajerske na širše zborovanje, dne 7. marca t. l. ob 9 na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika. (Vinko Drole.)
2. Kmetijska zbornica in nje pomen za absolvente kmetijskih in absolventke kmetijsko-gospodinjstkih šol. (Strokovnjak.)
3. Pomen zavarovanja uslužbencev vseh absolventov kmetijskih in absolventk kmetijsko-gospodinjstkih šol pri Pokojninskem zavodu po vzgledu Češkoslovaške. (Strokovnjak.)
4. Pomen dela absolventk kmetijsko-gospodinjstkih šol. (Plateis Anica.)
5. Zaposlitev absolventov pri občinah in pri kmetijsko-nadaljevalnih tečajih. (Dobershek Tit.)
6. Ustanovitve okrožja absolventov kmetijskih šol v Mariboru za ozemlje bivše Stajerske. (Lešnik Ludvik.)
7. Zaposlitev naših absolventov. (Markovič Anton.)
8. Skupen nastop radi uradniškega položaja absolventov in absolventk kmetijskih šol s Srbi in Hrvat. (Drole Vinko.)
9. Kakšna naj bi bila »Brazda«, da bi odgovarjala našim zahtevam. (Bukovnik Martin.)
10. Izlet v Češkoslovaško in Avstrijo.
11. Izlet v Bolgarijo za oživitve brateških stikov. (Drole Vinko.)
12. Raznoterosti.

Udeleženci iz oddaljenih krajev naj pošljejo naslove, da se jim naroči skupno kosilo, na naslov: Drole Vinko, inštruktor, Vinarska in sadjarska šola, Maribor.

Celje

e Don Boskovo proslavo v Celju. Selezijanski zavod v Ljubljani bo priredil v soboto, 6. in v nedeljo, 7. marca don Boskovo proslavo v Celju. V soboto zvečer ob 8. bo v mestnem gledališču nastopilo okrog 80 mladih pevcev-igralcev z mično opereto tridejanko »Kneževič iz Trobizonde«. Ta predstava se ponovi v nedeljo 7. marca ob 4. popoldne. Celjani se naprošajo, da se predstave udeležijo po možnosti že v soboto zvečer, ker se v nedeljo pričakuje precejšen obisk iz dežele.

e Pevsko društvo »Olkac« je imelo v nedeljo popoldne svoj redni letni občni zbor. Občni zbor je otvoril predsednik društva g. Lečnik s pozdravom na vse navzoče, posebno pa je pozdravil zastopnika Ispavčeve pevске župe iz Maribora. Po poročilih, ki so vsebovala živahno delovanje društva, je bil soglasno ponovno izvoljen dosedanji predsednik g. Anton Lečnik. Ostali odbor je ostal skoro nespremenjen. Občni zbor je potekel v najverjetnej harmoniji in je bilo predloženih mnogo pametnih predlogov.

e Uraji in zlatarji so zborovali. Združenje urarjev, zlatarjev in sorodnih strok v Mariboru, pri katerem so včlanjeni vsi obrtniki in trgovci te stroke iz okrožja bivše mariborske oblasti, je imelo v nedeljo dopoldne v hotelu Skoberne svoj redni občni zbor. Občnega zbora so se udeležili: člana zbornice za TOI g. Bureš iz Maribora in g. Hohnjec, kipar v Celju, komisar čejskega okrožnega odbora g. Lečnik in tajnik mariborskega Okrožnega odbora. Občnemu zboru je predsedoval podpredsednik Združenja g. Jan, urar iz Maribora, ki je poročal navzočim, da dosedanji predsednik Združenja g. Bureš odstopi, ker je bil izvoljen za člana Zbornice za TOI in radi tega ne more več vršiti predsedniških poslov. Tajnik je poročal, da je Združenje ukrenilo potrebne korake, da se oenotijo sušmarjem in pa stariarjem. Članarina se je grupirala na 4 kategorije in sicer od 30 pa do 240 dinarjev. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Vidovič, urar iz Maribora, za podpredsednika pa g. Jan, urar iz Maribora.

e Smrtna kosa. V mesecu februarju je umrlo v Celju 48 oseb in sicer 24 v javni bolnišnici, 24 pa v mestu.

e Obisk tujecev v Celju. V letošnjem februarju je obiskalo Celje 860 tujecev izmed teh je bilo inozemcev 137. V letošnjem januarju je bilo v Celju 926 tujecev, v lanskem februarju pa 903.

e Nesreča v rudniku Zabukovca. Svarc Franc, 23-letni rudar v Zabukovci je delal v noči od sobote na nedeljo v jami. Okrog 2 jutraj ga je nabekrat zasulo pri čemur je dobil težke poškodbe zlasti na hrbtenici. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

e Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Silvija in njen šofer«.

Ptuj

Tečaj županske zveze se vrši v Ptuj v sredo, dne 3. marca t. l., ob 9 v posebni sobi gostilne Brenčič.

Novo mesto

Skiopistično predavanje »Iz tirolskih gorac« bo v sredo, 3. t. m. ob 20 v Prosvetnem domu v Novem mestu. Predaval bo g. prof. Janko Mlakar.

Sv. Peter v Sav. dolini

»Jutro« z dne 20. t. m. se v dopisu iz Celja zaletuje v šentpetersko občinske razmere in nad vse povečuje nekega »uglednega nac. moža« iz št. Petra. Ker pa to poročilo ni povsem točno in ker skuša dopisnik prikazati nepoučenim ljudem bivšo občinsko upravo v luči nedolžnosti, zato teh par vrstic. Banska uprava ni razrešila bivše obč. uprave samo zaradi tega, ker ta ni hotela vpisati v volilni imenik nekega od vojakov dosleda nedomačina, katerega je pozneje okrajno sodišče le vpisalo, ampak tudi zaradi tega, ker je takratna obč. uprava, v kateri je sedel tudi g. Srebotnjak, iz volilnega imenika izbrisala moža, kateri že preko 10 let biva v občini, ki pa slučajno ni bil pristaš stanke, katerega je te gospe postavila na to častno in odgovorno mesto obč. uprave. Mnogo volilnih reklamacij je bilo zavrnjenih brez utemeljitve in s tem odvzeta prizadetim možnost izvršiti svojo državljansko pravico in dolžnost. O mrtvih, ki so bili vpisani za vsak slučaj, niti ne govorimo. To so razlogi, ki so napotili banksko upravo, da je razrešila bivšo obč. upravo, kar je večina šentpeterskih volilcev z zadovoljstvom vzela na znanje.

Drugo, kar »Jutrovega« dopisnika vznemirja, je javna razsvetljava, ki jo je sedanjí občinski odbor ukinit. To pa iz sledečih razlogov: Lastnik šentpeterske elektrarne je bivšemu obč. odboru računal pavšalno na mesec 10 din od vsake luči. Z nastopom novega odbora pa je kljub temu, da sveti luč istim ljudem in porabi mesečno točno toliko kw ur, zvišal ceno na 20 din. Zakaj nenkrat stodoletni povisek, ne razumemo? Ta korak obč. odbora odobravamo in sicer odobravamo prvič zato, ker ne želimo novih davkov; drugič želimo, da pride čim prej do pogajanj z velenjsko elektrarno oz. KDE, da bi tudi šentpetersčani prišli do boljše in cenejše luči in končno, da se rešimo tudi na tem polju vaških magnatov.

Industrijska vprašanja

Kaj pravi g. Maksimović, ravnatelj Bate

Pretekli teden je bila v Belgradu konferenca industrijskih, ki jo je sklicala Centrala industrijskih korporacij. Na tej konferenci, o kateri bomo še poročali, je govoril tudi g. Toma Maksimović, ravnatelj Batine tvornice iz Borova. Iz njegovega govora posnemamo, da je uvodno govoril o potrebi industrializacije naše države, nato pa je prešel na specialna izvajanja, ki so bila zelo zanimiva in jih v naslednjem prinašamo, čeprav vemo, da se v nekaterih točkah z njim mnogi ne bodo strinjali.

Tudi naša industrija, gospoda, je potrebno da se reformira. Treba od delavca storiti sodelavca, treba stvoriti prijatelja podjetja. Toda to je mogoče doseči samo takrat, ako bo industrialec mislil in delal bolj socialno, ker se bo samo na ta način popravil naš ugled in se ustvarila harmonija dela, od katere bosta imeli obe dve strani koristi.

Pri nas se mnogo govori, piše in čita o takozvanem domačem in tujem kapitalu. Če bi raziskovali izvor tujega takozvanega domačega kapitala, bi prišli do zaključka, da je tudi on tuj, prišel je v državo potom posojil, potom bank pa prispel v domače roke.

Bilo tuj ali domač, kapital je kapital. Naš delavec in naš konzument ne vprašata, kakšen je kapital in čigav je kapital. Oba enega in drugega gledata z istimi očmi, ker za njiju je edino važno vprašanje, kakšno korist imata od tega kapitala.

Tisti kapital, ki služi celoti in ne posamezniku, najde vedno simpatije pri narodu brez ozira na njegovo poreklo.

Dočim se mi izgubljam v malenkostih, čakajo prirodna bogastva stoletja na kapital, čakajo na podjeten duh, ki bo ta bogastva realiziral. Naše reke tečejo brez dovoljnih plovinskih objektov, naši slapovi in vodopadi skozi stoletja izlivajo v reke milijarde kilovatov električne energije, dočim naše vasi in mesta žive v temi, žive skoraj isto življenje, ki so ga živeli naši pradedi.

Naše gore in doline predstavljajo neomejeno vrednost vseh mogočih rud, za katere nas ves svet zavida. Uvažamo oranže, citrone, kavo, riž, bombaž in nebroj industrijskih rastlin, mesto da jih gojimo pod našim nebom na naši zemlji.

Za vse to rabimo industrijo, ki bo izkoristila vsa ta prirodna bogastva in ki bo nudila pošteno delo in zaslužek vsem onim, ki begajo od ene tovarne do druge za zaposlitvijo.

Kralj, vlada je pokazala mnogo razumevanja za gospodarska vprašanja. Z javnimi deli je prišel narod do denarja in mnoga podjetja so se razgibala

s svojimi skoraj zarjavljenimi stroji. Z javnimi deli je treba nadaljevati, ker so naša mesta brez kanalizacij, brez vode in luči.

Naš narod živi v blatu, naše ceste so najslabše na svetu, četudi so druge države izgradile z cementom ceste navzdol in povprek vse Evrope. Tudi za to delo je potrebna industrija, potreben je podjeten duh, potreben je stroj, da zamoremo dela tako velikega obsega obvladati.

Potrebno je, da se zahvalimo kralji, vladi, ki je z obnovljenimi trgovinskimi in klirinškimi pogodbami omogočila izvoz skoraj vseh poljedelskih proizvodov, posebno pa, da je z povšilnimi cenami za tobak prišel narod do denarja celo v onih krajih, kjer sta vladala beda in glad.

Dolžnost naša je, da se s tega mesta zahvalimo in izrazimo priznanje kralji, vladi za uspešno izvršeno pogajanje in zaključek pogodbe o večnem prijateljstvu z bratskim bolgarskim narodom ter jo obenem prosimo, da nadaljuje na gospodarskem sodelovanju z odstranitvijo carinskih barijer, kar bo tudi pospešilo razvoj industrije pri nas.

Dolžnost naša je, da s tega mesta zaprosimo vlado, da v lastnem interesu kakor tudi v interesu državljanov izvrši reformo davčnih zakonov.

Mi imamo zakon o neposrednih davkih, zakon o skupnem davku na poslovni promet, zakon o luksuznem davku, zakon o taksah, zakon o trošarinah, zakon o carinah, zakon o monopolih, devizno-valutne predpise in nebroj drugih.

Zakon o davku na poslovni promet obsega 811 tarifnih števil ter se deli na splošni in skupni. Skupni se zopet deli na navadni skupni, kombinirani skupni davek, dodatni davek in davek za izravnavanje.

Zakon o taksah obsega 407 tarifnih postavk, skoraj vsaka pa ima še pripombe.

Svoječasno sem se hotel naučiti vseh teh zakonov, toda ti zakoni in odredbe se menjajo s kinematografsko hitrostjo tako, da sem prišel do prepričanja, če se hočem naučiti vseh teh zakonov, moram iskati drugega direktorja, ki bo vodil podjetje.

Vlada bo naredila veliko uslugo narodu in državi, ako davčne zakone tako poenostavi, da jih bo mogel razumeti ne samo vsak dvajseti uradnik, ampak tudi vsak državljan.

Zavedamo se, da država mora živeti in da ji moramo dati toliko, kolikor ji pripada, če želimo v njej živeti mirno in zahtevati od nje vse pravice, ki nam pripadajo.

logu za 1937—1938 27.886.427 Din, kar pomeni v primeri s tek. proračunom povečanje za 5.325.183 dinarjev. Mesto po posebno preuredilo sistem plačila taks in trošarin, od česar si obeta višje dohodke. Ravnotako računa proračun s povečanjem dohodkov od posestev.

Proračun zetske banovine znaša za 1937-1938 67.6 milij. din. Dohodki so proračunani na 32.2 milijona dinarjev, dočim je potrebno za 32.4 milij. poiskati še kritja. Solška doklada je proračunana na 50%, vsi stroški za vzdrževanje ljudskih šol znašajo 12.5 milij. din. To so kaj poučne številke, ki kažejo še drugačno obremenitev zaradi prevzema vzdrževanja ljudskih šol kot pri nas.

Naš kliring s Francijo. Kompenzacijski urad pri pariški trgovinski zbornici objavlja, da je bila zadnja izplačana aviza v kliringu z Jugoslavijo dne 23. februarja 1937 in sicer na račun A št. 7.542 z dne 2. maja 1935.

Stanje kliringov. Poročali smo že o stanju našega kliringa z Nemčijo in Italijo sredi preteklega tedna. Sedaj dodatno navajamo še tele podatke: Stari klirinški račun z Italijo izkazuje saldo 47 milijonov 740.000 lir, dočim je novi račun v dolgu za nad 30 milijonov lir. V bolgarskem kliringu je še vedno dovolj gotovine, ali z ozirom na neznatni saldo se lahko pripeti, da bo treba nekoliko čakati na vrstni red izplačil. V prometu s Poljsko je naš aktivni klirinški saldo nekoliko padel na 2.070.000 Din ter morajo izvozniki še nadalje čakati na vrstni red. V turškem kliringu znaša naš aktivni saldo 401.000 Din.

Naš izvoz v Holandijo. Pretekli petek je agencija Jugoslovanski kurir iz Belgrada poročala, da je Holandija zaustavila nekaj vagonov naših proizvodov na holandski meji. Sobotna številka pa demantira to zasebno vest in ugotavlja, da se nadaljuje pogajanja o plačilnem prometu med obema državama v Belgradu ter je pričakovati v kratkem sporazumu. Holandija bo kupila od nas 100 vagonov suhih češpelj in večje količine koruze.

Povečanje vlog pri francoskih velebankah. Pri 4 francoskih velebankah so znašala tujstva sredstva: dne 31. decembra 1935 26.758 milijonov frankov, dne 31. septembra 1936 24.415 in dne 31. decembra 1936 27.785. V zadnjih treh mesecih leta 1936 so se torej vloge povečale za 3.3 milijarde Din ter so za skoro 1 milijardo višje kot so bile pred letom dni.

Kulturni obzornik

Gregor Rihar

Prof. Matija Tome je v svoji izjavi o cerkveni glasbi, katero je objavil »Slovenec«, omenil kot važnega tvorca v zgodovinskem razvoju slovenske cerkvene glasbe Gregorja Riharja, po širni slovenski zemlji znanega svojčasnega organista v ljubljanski stolnici. Tome pravi, da je Rihar važen in aktualen za našo cerkveno glasbo v prvi polovici prejšnjega stoletja. Nato izjavlja dobesedno: »Radi mu (Riharju) očitajo, da so bile njegove pesmi posvetlene, okroglega značaja. Res so nastale pod vplivom takratne dobe. Vendar nam mnoge od njih, ki jih še danes z veseljem pojemo, dokazujejo, da je znal biti Rihar globok in resen. Le škoda, da ni večje število njegovih skladb na novo izdanih.« S temi besedami je Tome naravnost pokazal pot, po kateri bi morali iti, da se nam naš znan Gregor Rihar pokaže v pravi luči. Zanimivo je, da sem se jaz že v minulemu letu lotil prav tega dela.

Po temeljitim razmišljanju sem se odločil, da z vrsto cerkvenih koncertov pokažem slovensko cerkveno glasbo v zadnjih sto letih. Zdi se mi, da bo imelo to delo dvojno vrednost: na eni strani bomo izgrebli iz pozabljene marsikaj lepega, pomembnega glasbenega blaga, ki smo nanj že čisto pozabili, na drugi pa prikazali naše cerkvene skladatelje v kar je moči pravi luči in pomembnosti. Upam, da mi bo — če Bog da — našr mogoče izvesti, ker sem si ustvaril zadosti velik pevski zbor in ga toliko uveljavil, da bom mogel z njim uspešno posesti tudi na polje, ki se je danes že odmaknilo našemu glasbenemu okusu in čustvovanju.

Začel bom z Greg. Riharjem in njegovo dobo,

prešel na Antona Foersterja in njegov čas in končal s Stankom Premrlom in sedanostjo. S temi imeni ljubljanskih stolnih organistov se nam kar same po sebi nudijo tri dobe, tri generacije v naši cerkveni glasbi. Vsaka zase je zelo značilna, svojska, zanimiva in pomembna, vsaki je pa pritisnil svoj pečat genij, po katerem se imenuje. Vem, da sem se lotil precej težkega in najbrž nevalečnega dela — ali če bi človek mislil v prvi vrsti na takšne napore, ki bodo razmeroma lahki in hvaležni, bi mogel kaj malo storiti za vprašanja, ki so prevažna za slovensko kulturo.

Najprej je bilo treba poiskati Riharjeve skladbe. Povpraševal sem po ljubljanskih korih, zlasti stolnem in frančiškanskem, če imajo kaj značilnih, tipičnih Riharjevih glasbenih del. Nekaj imajo, ali to me ni zadovoljilo. Zato sem se napotil v arhiv Glasbene Matice v Ljubljani, kamor so mi povsod svetovali, in z ljubeznjivim g. arhivarjem prebrskal vso Riharjevo zapuščino, kolikor je je tamkaj. Nato sem iz množice (Rihar je bil zares plodovit skladatelj!) najrazličnejših cerkvenih skladb odbral takšne, ki sem jih spoznal za najbolj značilne za Riharjevo dobo in pa za najbolj primerne, da Slovincem pokažemo, kako globok in resen glasbenik je bil Rihar, kakor pravi Tome. Rihar velja — gotovo do znanje mere po krivici — za cerkvenega skladatelja, ki po svojih veselih, poskočnih, okroglih svizah komaj spada v cerkev. Pravim po krivici. Zakaj obrnil se nam je v glavnem le po skladbah vselega značaja, ki so lahke, pevne in ne zahtevajo od zborov truda. Zato ga najdemo največ o božičnih in velikonočnih praznikih, ki si jih brez njega kar misliti ne moremo. A od druge, resno resne, globoke strani ga prav malo poznamo. In je vendar Gregor Rihar zapustil tudi veliko skladb te vrste.

Zakaj Riharja od te strani tako malo poznamo, ni težko uganiti. Precej težek je. Morda se bo kdo namuznil, češ, Rihar, pa težek! Toda, kar sem rekel, drži. Imam izkušnjo in lahko povem, da bi bil s svojim zborom (Ciril Metodov) obdelal prej

Zavod za javna dela v Italiji. Krediti konzorcijski za javna dela v Rimu objavlja izveček iz letnega poročila za 1936, iz katerega je razvidno, da je znašal lani čisti dobiček 19.8 milj. lir in je določena dividenda na glavnico 6.5%. Na koncu leta 1936 je bilo znanj posojil za 4.959.94 milj. lir, obližacij pa je bilo izdanih za 4.885.55 milj. lir. Samo leta 1936 je konzorcijski novih posojil za 216 milij. lir, obližacij pa je bilo izdanih za 193.9 milijonov lir.

Borza

Denar

Dne 1. marca 1937.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah angleški funt neizpremenjen na: v Ljubljani je beležil 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237.20 do 238.80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 7.91—8.01, dočim je v Zagrebu malo popustil na 7.84—7.94, dočim je v Belgradu zopet ostal neizpremenjen na 7.85—7.95.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30.90—31.60, v Belgradu 31.40—32.10.

Italijanske lire so v zasebnem kliringu nudili v Zagrebu po 2.30, v Belgradu po 2.35. Španske pezete so v Zagrebu nudili po 2.75.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12.05 do 12.25, v Zagrebu pa so se malo uvrstili na 12—12.30, nadalje so v Zagrebu beležili še za sredo marca 12.0850—12.2350, za konec marca in sredo aprila 11.95—12.15, za konec aprila 12.0750 do 12.2750, za konec maja 12.0550—12.2550. V Belgradu so beležili 11.9450—12.1450.

Skupni devizni promet je znašal v Zagrebu 3.594.803 din, v Belgradu 6.562.000 din. Efektni promet je bil v Zagrebu slab pri čvrsti tendenci, dočim je v Belgradu znašal 1.645.000 din.

Ljubljana, tečaji s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2393.15—2407.75
Berlin 100 mark	1756.02—1769.90
Bruselj 10 belg	735.95—741.02
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	213.25—215.31
Newyork 100 dolarjev	4338.50—4374.82
Pariz 100 farankov	208.06—204.—50
Praga 100 kron	152.33—153.44
Trst 100 lir	229.24—232.32

Curih: Belgrad 10, Paris 20.3775, London 21.4275, Newyork 438.5, Bruselj 73.85, Milan 23.08, Amsterdam 240.10, Berlin 176.30, Dunaj 78.30 (81.75), Stockholm 110.50, Oslo 107.70, Kopenhagen 95.675, Praga 15.29, Varšava 82.90, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.46, Buenos-Aires 131.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7% investicijske posojilo 86—87, agrarij 52—53, vojna škoda promptna 397—399, begluške obveznice 71—73, 8% Blerovo posojilo 91.50—92.50, 7% Blerovo posojilo 81—82, 7% posojilo DHB 94—95.

Zagreb, Državni papirji: Agrarij 52—52.50, vojna škoda promptna 398—400, begluške obvez. 72.50 den., dalm. agrarij 4% sev. agrarij 50.50 den., 8% Blerovo posojilo 91.50 den., 7% Blerovo posojilo 81.50—82 (82). Delnice: Priv. agrarna banka 206 den., Trboveljska 265—285, Nar. šum. 10 bl., Gutmann 40 den., Isis 16 den., Danica 40—50, Osl. liv. 175—195, Osl. sladk. tov. 185—200, Jad. pov. 400—455, Oceanica 250 den.

Belgrad, Državni papirji: Agrarij 51.75 den., vojna škoda promptna 398.50—399.50 (398.50), 3.398 do 399 (398), 4. 398—398.50 (398.50), begluške obveznice 72.75 den., dalm. agrarij 71—71.75 (71.50), 4% sev. agrarij 49.75—50.50 (50), 8% Blerovo posojilo 91.25 den., (91.25, 91.75), 7% Blerovo posojilo 81.50—82.50, 7% posojilo DHB 95 den., 7% stab. posojilo 86.50 den. (87). Delnice: Priv. agr. banka 207—208.50 (206).

Dunaj, 1. marca. Borza se je danes začela v ne neprijetnem razpoloženju, temveč v prijetnem, toda kasneje so se pojavile realizacije spekulacije, ki so nekatere tečaje znižale tako da so v primeri s sobotnimi tečaji le malokateri napredovali. Beležili so (v oklepajih sobotni tečaji): Donavskosavsko-jadranska 76.55 (77.75). Delnice: Länderbank 92.50 (91.50), Nar. b. 175.50 (175.50), Donavskosavsko-jadranska 92.50 (91.50), Ferdinandova 1.00 (1.20), Steg 32 (31.00), Stewag 31 (31.20), Magnesit 105 (110.50), Trboveljska 34.50 (34.60), Alpine 60 (62.40), Berg-Hütten 671 (679), Rima Murany 119 (120.10), Steyr-Daimler-Puch 231 (240), Leykam 69 (71.50), Semperit 59.10 (60.25).

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica bačka potiska 150—161, slav. 152—154, srem. bačka 151—153, ban. 150 do 154. Vse po 78 kg 2%. Ostala pšenica ne notira. — Oves bč. srem. slav. 112.50—115. — Ječmen bč. srem. 64 kg 127.50—130. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet živahen.

Preložitev ceste Vuhred-Ribnica na Pohorju

Gospod ban dr. Marko Natlačen je odobril načrte za preložitev ceste Vuhred—Ribnica na Pohorju. Po načrtih naj bi se preložili trije večji in nerodni odseki, ki za sedaj ovirajo na tej cesti vsak težji promet. Preložitev teh odsekov se bo začela takoj, kakor hitro bo imel cestni odbor pripravljena svoja denarna sredstva. K gradbenim stroškom, ki so preračunani na 600.000 din, bo prispevala banovina nad polovico.

Cesta Vuhred—Ribnica na Pohorju zahteva nujna popravila in preložitev, zlasti radi tega, ker je že sama po sebi zelo ozka. Poleg tega teče ob njej dalj časa v globokem prepadu potok Vuhredšica, kjer so se že večkrat zgodile prometne nesreče, ki so zahtevale celo več življenj. Najprej bo prišla na vrsto preložitev 340 m dolgega klanca pribl. 5 km od Vuhreda, nekako ob žagah Kajne in Kajža. Tu bo cesta razširjena in bodo zgradili 4 močne oporne zidove v skupni dolžini 230 m. Ti oporni zidovi bodo držali cestišče ob prepadu Vuhredšice in omogočili razširitev ceste v ozki soteski. Druga preložitev se bo začela nekako pri hiši Luke Osirnika v Orlici št. 25 in bo dolga 380 m. Tudi na tem delu ceste bo treba zgraditi dvoje opornih zidov, ki bosta dolga skupaj nad 140 m. Ta preložitev leži nekako 6 km od Vuhreda v smeri proti Ribnici. Dočim sta omenjeni preložitvi nujno potrebni zaradi prepada Vuhredšice in ožine ceste, je tretja preložitev, ki se bo začela nekako 11½ km navzgor od Vuhreda dolga 1180 m. Ta preložitev bo omogočila spremembo dosedanjega strmega klanca v položno in široko serpentinu. S tem bo odpravljena največja ovira na tej cesti, ki bo sposobna nato prenesti tudi večji promet. Pri vseh teh preložitvah bo cesta razširjena na širino 5 m, pri čemer bo meril cestni tlak 4 m. Največji vzpon v zadnji preložitvi bo znašal 7%, najhujše krivine ceste pa bodo imele polmer 20 m. S popravili te ceste, ki se bodo začela še letošnjo pomlad, bo zlasti za pohorsko lesno gospodarstvo ustvarjena važna in uporabna prometna žila, ki ne bo prišla v prid le ožji, ampak tudi širši okolici.

Šmihel-Stopiče

Največja podeželska občina v naši banovini Šmihel-Stopiče je skrajno zapuščen, 32 vasi v tej občini je že cel mesec februar brez vsakega stika s pošto. Občinska pisarna je pač v Novem mestu, kjer se dostavlja pošta dvakrat dnevno, zato tam v pisarni ne čutijo, kako je občanom hudo, ker ne dobivajo nič pošte. Prošnje in pritožbe delajo privatniki in prizadeti uradi, občina pa, ki je v prvi vrsti poklicana, da poskrbi tudi za dobre poštne zveze, se prav nič ne zgame. Svojtas je bila samostojna pošta v Kandiji, zdaj pa obširna šmihelska fara, ki obsega polovico občine, nima nobene pošte. Zganite se vendar tudi pri občini in izposlušite pri ministru, da bo tudi naša polovica občine dobila svojo pošto! Če je g. župan preobložen z delom, naj pa kdo drugi izmed 36 odbornikov prevzame to skrb! Zakaj bi morali ravno privatniki skrbeti za javni blagor in plačevati na prošnje razne takse, ko bi občina vse to lahko oskrbelo uradno brez kolkov in znank? Občina, na pomoč!

Poizvedovanja

Našla so se očala na Cankarjevem nabrežju. Poizve se Kočever, Reber št. 17.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 2. marca: 11.00 Solška ura: Živali v ljudski veri Slovencev II. (g. Vinko Möderndorfer) — 12.00 Slavi dirigenti (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Pester spored (rad. orkester) — 14.00 Vreme, borza — 14.30 Za vsakega nekaj (plošče) — 14.40 Medsebojnost telma, duše in duhaduha (g. prof. Etbin Boje) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura: O Rakičevih liriki (Dav. Stojanović) — 19.30 Zabavni zvočni tehnik — 20.00 III. skladateljska ura: Michael Rožanec. Sodelujejo: gđ. Poljka Zupanova (ispran), radjski orkester in g. Zorko Prelovec (uvodna beseda) — 21.00 Glasbene auite (radjski orkester) — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za kratek čas (Cimermanov trio) — Konec ob 23.

Drugi programi

Torek, 2. marca: Belgrad: 19.30 Večer plošč — Zagreb: 20.00 Opera — Dunaj: 19.30 Opera — Budimpešta: 20.10 Opera — Nijon: — Tri-Milano-Beromünster: 17.15 Violina, 21.00 Verdijeva lirčna drama Nabucco — Rim-Bari: 21.15 Orglje — Praga: 19.30 Smetanova proslava — Varšava: 20.15 Simfonični koncert — Berlin 20.10 Vojška godba, 21.00 Operetne melodije Vratilava: 20.10 Koncert po željah — Köln: 21.00 Operetne skladbe — Monakovo: 20.10 Nemški skladatelji — Sottens: 20.30 Operetni večer — Bukarešta: 20.30 Simfonični koncert.

kultura, pa naj se kaže kjerkoli — tudi v cerkveni glasbi, ki gotovo ni med najmanj pomembnimi činitelji za rast našega duhovnega napredka.

Ludovik Puš.

★

Madžarska revija »Literaturac«, ki izhaja v Budapešti, je objavila v januarju razpravo našega rojaka prof. dr. Avgusta Pavla »Madžarski in južnoslovanski kulturni stiki«. Naš rojak je znan že iz predvojnih let kot raziskovalec na tem področju, zlasti motivov v narodnih pesmih. Veseli smo, da je prav Slovenec objektivni utiralec poti našemu kulturnemu zblizanju z Madžari in da je končno le prišel do besede, saj so se Madžari sami že naveličali takih tendenčnih informacij, kot so jih širili o južnih Slovanih Bonkáló, zlasti pa J. Bajza in drugi.

»Volja i uspeh« je po učiteljski Jelki Plavec hrvatsko prirejena knjiga, ki je zdaj izšla v tretji izdaji. Spisi Amerikanca Mardena, ki zna tešiti in hrabriti, usmerjati in odgajati, so že v vseh jezikih preplavili svet. Njegove knjige morajo prav tako vplivati na nas kot dela velikega filozofa Emersona, Carlylea in epiki velikega praktika Smilesa. V nas budi delavnost ter razvijajo pravo ljudsko plemenitost v skladnem ravnotežju duha in erca. Velik pomen za razvoj ameriške dejavnosti imajo prav ti njihovi plemeniti in praktični filozofi. Zato ugete tudi našim težnjam k napredovanju mnogo koristiti knjiga Orisona Swetta Mardena. Knjiga se naroča na naslov: Nadbiskupski tiskara, Zagreb, Kaptol 27. Tretjo izdajo je priporočalo ministarstvo prosvete slojskim knjižnicam (3. dec. 1936, št. 46.885). Cena 24 Din.

V Belgradu se pripravljajo slikarske razstave: Zore Petrovič, Staše Beložanskega, Ignjata Joba (posmrtna), Marka Celebonovića in pa vsakoletna pomladanska.

Slike iz rdeče Barcelone

V pariškem listu »La Croix« pripoveduje poročevalec o svojem pogovoru, ki ga je imel z znamenito osebo, ki je ušla iz rdeče Barcelone.

Boj zoper vero se je tam organiziral po načinu rusko-sovjetske brezbožniške propagande. Na mnogih javnih poslopih, pa tudi na mnogoterih podrtih cerkvah in samostanih so pritrjeni napisi bogoskrunske vsebine. V transparentih lahko z velikimi črkami berete napise: »Vera je opij za ljudstvo!« Ti napisi sramote španske narodne junake in znamenite moše njihove zgodovine, Ignacija Lojolskega, Cida, ter druge moše, ki so Španijo naredili veliko.

O umorjenih duhovnikih in redovnikih ter ljudeh iz tabora belih so časopisi že obširno poročali, ne da bi bili poročali vse, kar se je strašnega zgodilo. Morili so večkrat ljudje iz organizirane morilske tolpe, katero so zbrali voditelji rdečih izmed izvrška barcelonskega prebivalstva. V tako pisanem velikem mestu je vedno dovolj mednarodnih zločincev. Iz teh se v glavnem rekrutirajo »bojevnik za ljudstvo in svobodo«. Poročevalec trdi, da je v Barceloni najmanj 1000 do 1500 poklicnih zločincev, katere so spustili nad prebivalstvo. Eden teh tolovajev je poročevalcu sam kazal avtomatično pištolo, s katero je, kakor se je sam pobahal, upihnil življenje 600 ljudem.

Ob tem divjanju brezbožnikov pa se svetijo vzgledi junaške požrtvovalnosti ter ljubezni do bližnjega. Zenske in moški, mladina in celo otroci, so naredili velike reči ter so se izpostavili velikim nevarnostim, samo da so mogli postreči ogroženim sobratom in jih reševati. Bratje sv. Janesa so se branili zapustiti bolnišnico ter zapustiti svoje bolnike, katerim so požrtvovalno stregli. Prav od bolniških postelj bolnih siromakov so jih vlačili in jih zunaj streljali.

Zupnik župnije Santa Maria da Mataro je star mož, ki pa je zaradi svoje dobrodelnosti splošno spoštovan. Tolpe so ga prijete ter ga vleklo na pokopališče, da bi ga tam ustrelili. Mož je dvignil svoje zvezani roki k blagoslovu, blagoslovil je vojake, ki so bili določeni, da ga ustrelje, ter jim želel božjega odpustanja in božjega miru. Zaradi tega je mnogo vojakov pometalo stran svoje puške, ker niso hoteli streljati duhovnika. Zupnik se je potem rešil.

Zupnik, ki je to pripovedoval, pravi, da je v Barceloni velika draginja ter da so voditelji ljudske rdeče fronte med seboj nesložni.

Rdeče strahote v Ciempogulosu

»Osservatore Romano« poroča iz Pariza: Bele čete so, prišle v Ciempogulos, našle take stvari in taka poročila o zverinskih strahotah rdečega terorja, da jih je v dno duše pretreslo. Brez števila je dogodkov, ki pričajo o nečloveškosti rdečih. »El diskriv vasco« našteva nekaj takih primerov:

Neki starček, Antonio, Diaz, ki ga je vse ljubilo zaradi njegovega dobrega srca in dobrotljivosti, je zbežal, ker so ga hoteli komunisti zapreti. A v bližini Madrida so ga rdeči prijeli in ga odgnali nazaj v Ciempogulos, kjer so ga vrgli pred bika, da ga je skoraj razmesaril. A to zverinskimi komunistom ni bilo še dovolj: mučili so ga še nadalje, preden so ga ustrelili.

Drugi primer njih nečloveškosti se je zgodil tedaj, ko so rdeči zasedli norižnico. Uboge bolnike so izgnali in jih prisilili, da so blodili noč in dan okoli, dokler niso od lakote in žeje pocepali. Usmiljenke, ki so bile dodeljene blaznici za oskrbo bolnikov, so prisilili, da ostanejo — razen prednice — ker rdeči niso mogli dobiti drugih strežnic za svoje ranjence. Vendar so morale redovniško obleko zamenjati s civilno.

Rdeči miličniki iz Madrida so pograbil vsa

živila in vse imetje samostana in se niso ozirali na prehrano bolnikov. Rekvirirali so tudi vse kurivo, tako da je mnogo bolnikov — med njimi vsi, ki so bili težje bolni — zmrznilo v bolnišnici.

Častni brezbožnik

Za naslednika Rosenberga je moskovska vlada imenovala Gajkova, ki bo poslej pri rdeči vladi v Valenciji zastopal sovjetsko Rusijo. Preden je Gajkov odpotoval na svoje novo službeno mesto, ga je organizacija moskovskih brezbožnikov imenovala za »častnega brezbožnika«. Ko so mu izročili diplomu »častnega brezbožnika«, se je Gajkov zahvalil za izkazano čast ter izjavil, da se dobro zaveda, da je »brezbožstvo isto kakor svetovna revolucija«. To geslo mu bo dajalo smer tudi pri novem delovanju v Valenciji.

Gajkov je brezbožnik že od leta 1917 ter je leta 1920 napravil že poseben brezbožniški tečaj, zaradi česar moramo Gajkov smatrati za pravega brezbožniškega veščaka. Oba sodelavca, ki z njim potujeta v Valencijo, sta tudi člana brezbožniške organizacije.

Lev raztrgal vlomilca

Iz Vratislave (Breslau) na Nemškem v Gornji Šleziji poročajo, da so neke noči iz tamkajšnje cirkusa zaslišali strašne krike na pomoč. Iz spanja prebujeni uslužbenci cirkusa so hiteli v cirkus, kjer so v prostoru, kjer so kletke z divjimi zvermi, zagledali strašen prizor. Ob kletki, v kateri je bil velik lev, je slonel mož, katerega je s svojimi šapami mesaril in trgal lev. Lev je svoje šape porinil skozi železje na prosto ter prijel moža, ki se je smukal tam okoli. Mož je bil vlomilec, ki je hotel v cirkusu kraati. Pri tem pa je po pomoči zašel med kletke z levi. S smrtno nevarnostjo svojega življenja je moža nazadnje osvobodil krotilec levov, nakar so nesrečneža prepeljali v bolnišnico, kjer pa nimajo upanja, da bi ostal živ. Mož se piše Schmolkowski.

V severni madžarski vasi Tarna Oers pa se je zgodil tale žalostni primer: V vas je prišel cirkus, ki je kazal krotkega tigra. Tiger je bil res krotek, da ga je lahko vsakdo gladil in božal. Tudi 11 let stari kmečki sinko je hotel tigra pobožati. Pri tem pa je zver nenadno okrenila glavo ter dečka tako ugriznila v obraz, da je fantek kmalu nato umrl.

Ljudstvo brez jezika

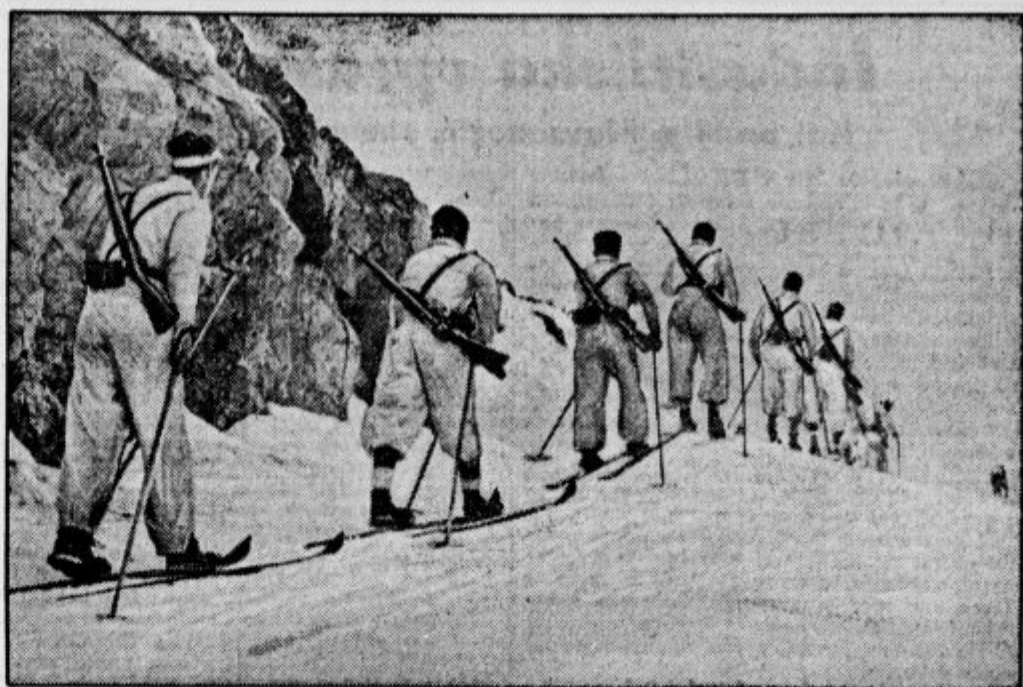
V močvirnih samotah veletoka Amaconke v južni Ameriki so raziskovalci odkrili neko ljudstvo, ki baje nima svojega jezika ter se sporazumeva le z redkimi znaki in zlogi. Kakor poročajo ameriški znanstveniki, ki so te kraje prepotovali, se to ljudstvo, ki spada k indijanskemu plemenu, imenuje Quurungua. Tako pa se ne imenujejo sami, ampak so jih tako imenovali drugi Indijanci, ki prebivajo v njihovi sosesčini. Njihovi sosedje so jih tako imenovali po tistih redkih glasovih, ki jih slišijo od njih. Ta indijanski rod je zelo plašen ter do tujcev skrajno nezaupljiv.

Med tem imajo vsa druga indijska plemena za svoja bivališča kočje in pa visoke postelje, vsega tega to ljudstvo ne pozna. Njim zadošča, če nekaj listja spleto za silo ter obesimo nad seboj. To je njihova streha. Kadar pa hočejo ležati, listje razprosto po tleh in postelja je narejena. Pravega jezika niti nimajo. Svoja čustva izražajo pač z nekakimi človeškimi glasovi, vendar kaj drugega si nimajo povedati. Kadar so jezni in nejevoljni, takrat izpregovore besedico »Hütütütütü«, in sicer jo izpregovore nekako žvižgajoče. Pri tem pa z levega udarjajo ob tla. — Tako ameriški znanstveniki. Morda pa ti možje tega ljudstva niso znali pridobiti, da bi se bili z njimi lahko kaj več ukvarjali. Morda bi bili odkrili vendarle kaj več besed. Ljudstvo brez jezika je namre nekaj nemogočega.

Kino pri zobozdravniku

Ameriški zobozdravnik v Bostonu, ki ima sicer dovolj denarja, ki pa bi rad še mnogo več zaslužil, je v svojem ateljeju napravil kino, katerega lahko gledajo njegovi mali obiskovalci, ki prihajajo k njemu zdraviti svoje zobčke. Na stropu njegove ordinacijske sobe je razpeto belo platno, na katero spodaj montirani aparat meče neme filmske slike. Prvi je te slike gledal zobozdravnikov mali sinček, ki je bil tako raznežen in razvajen, da ga niso mogli pripraviti do tega, da bi mu bil oče lahko mirno pregledal in popravil zobe. Zato je oče, ki ima seveda dovolj denarja, napravil tak kino za svojega sina, ki je potem gledal slike na stropu, med tem pa je oče vrtal po zobeh.

Ta drag »špas« pa se je možu nazadnje izplačal, ker so mali ameriški razvajenci brž zvedeli, kaj ima ta in ta zobozdravnik v svoji ordinacijski sobi. Vsi so sedaj hoteli k temu zobozdravniku, pri kateremu je tako fletno, da človek gleda lepe slike na stropu, med tem pa mu skoraj brez bolečin izrujejo zob ali pa mu ga plombirajo.

Gorska patrolja belih čet v španskih gorah Sierra Nevada pri Granadi.

Krščanstvo v Pompejih

Kdor se je količkar pečal z arheologijo, ve, kako široko polje ima pri razvozljanju in razlagi napisov in simbolov bujna domišljija. Resni znanstveniki vedo o tem mnogo povedati.

V sredo je prinesel »Slovenec« neko črkovno uganko v obliki kvadrata, ki so jo našli v Pompejih vpraskano na steno v hiši, ki je bila po naziranju velikega de Rossija gotovo stanovanje kakega kristjana. Poročevalec pravi, da so si z napisom učnjaki že mnogo belili glavo, a do zadovoljive razlage niso prišli. Najnovejša razlaga je F. Grosserja, ki trdi, da je v tem kvadratu skrit začetek latinskega očenaša (PATER NOSTER). Ker so mu pa preostale še štiri črke, namreč dva A in dva O, jih je lepo postavil po eno spred in po eno zad, češ, da to pomeni Alfa in Omega, kot se Kristus v Skrivnem razodetju sam nazivlje.

Kvadrat iz črk je res duhovito sestavljen. Po katerem načelu ga čitamo? Podajmo še enkrat sliko:

ROTAS
OPERA
TENET
AREPO
SATOR

Čitati moramo začetni v edno s črko S. Čitamo dvakrat vodoravno dvakrat navpično. Vsako naslednjo besedo berimo v nasprotni smeri kot prejšnjo. Beseda TENET se čita v obe smeri enako, zato jo čitamo enkrat po prejšnjem pravilu, precej nato pa narobe.

Če se tako ravnamo, igranje prečitamo štirikrat stavke:

SATOR OPERA TENET-TENET OPERA SATOR (Početnik ohranja dela, dela ohranja Početnik). — Le na ta način čitanja da pameten smisel in zato jamči, da je pravilen. Beseda Arepo ne pomeni nič in kaže, kako moramo brati.

Samo iz stavkovega smisla še ne moremo skle-

pati: »Pred tednom dni sem povedala mlademu Kodriču, da sem v svoji mladosti bila prav taka kakor si sedaj ti.«

Hči vzdihovaje: »Sem slišala. In od takrat ga ni več blizu!«

»Prosim vas, gospod knjigovodja, včeraj sem omožil svojo hčer. Zato mi vpišite v dobro enega zeta ter moj zasebni račun obremenite s 100.000 dinarji.«

Biti pošten, pomeni biti izvoljenec izmed deset-tisočev.

pati na krščanski izvor, podobne misli izražajo tudi poganski misleci.

Beseda TENET tvori sredi kvadrata križ, na kojega štirih koncih je črka T, ki je po pisatelju Tertulijanu (okrog 207 leta) simbol našega križa. To bi morda kazalo na krščanskega sestavljalca. Mnenje Grosserjevo da je v teh črkah skrit začetek očenaša, ker se iz njih lahko sestavi PATER NOSTER, se mi zdi toliko utemeljen, kot če bi trdil, da je v temle sestavku skrit očenaš. To bi bila res pravcata skrivnica za molitev.

Kristus se imenuje v Skrivnem razodetju Alfa in Omega (ne Omikron) toda ta knjiga je bila spisana ko je nad Pompeji ležala lava že kakih 15 let. Grški črki Alfa in Omega kot simbol Kristusov nahajamo v Katakombah šele v četrtem stoletju na nagrobnih ploščah. Če ta kvadrat ni le duhovita igrčka, je vsekakor še prav šibek dokaz za krščanstvo v Pompejih pred katastrofo. Dr. C. A.

„SLOVENEČ“ pred 60 leti:

V četrtek, 1. marca 1877.

Turške prekueije. Časnik »Golos« je izjavil glede turških prekueij misel, naj Rusija ne prične vojske, temveč naj počaka, da se Turčija sama sebe konča in pogubi. Čeprav ima ta misel nekaj resnice v sebi, je vendar ne more odobravati noben človek, ker bi meli Bolgari in Bosnjaki še preveč prestat do tiste ure, ko bi Turčija sama razpadla. Beda v tistih deželah je nepopolnjava: noben človek življenja ni varen, in gode se s kristjani strašne grozovitosti. Vse slovanstvo želi in težko prčkaje, da se že enkrat konča z žalostnemu stanju. Rusija je moralno prisiljena posredovati in če bi tega ne storila, zgubila bi mnogo simpatij med Slovani in mnogo časti v Evropi. Vsi dobri ljudje bodo vesel, ko se turška golazen enkrat za vselej iz Evrope izžene.

O siromanih postavi v državnem zboru. (Hermannov govor.) Splošne revščine je deležna tudi moja domovina. Ta revščina tare posebno kmečki stan, zlasti kmetje slovenske. Oderuhom na korist se pridelki za veliko let naprej zastavljajo, gozdi končavajo in kmetije razdrobljujejo... Pripoveduje se celo, da je še jako ugodno, če so posojilci zadovoljni s 120 do 150 odstotki, in da se pogosto zahteva 300 do 500 in še več odstotkov.

RAZNE RECI.

Iz Kranja se nam poroča, da je profesor, ki je imel z Šlezije priti na mesto g. Glazarja na ondanšnjo gimnazijo, na to službo baje resigniral, ker ne ume slovenskega jezika. To priča, da je mož pošten in vesten.

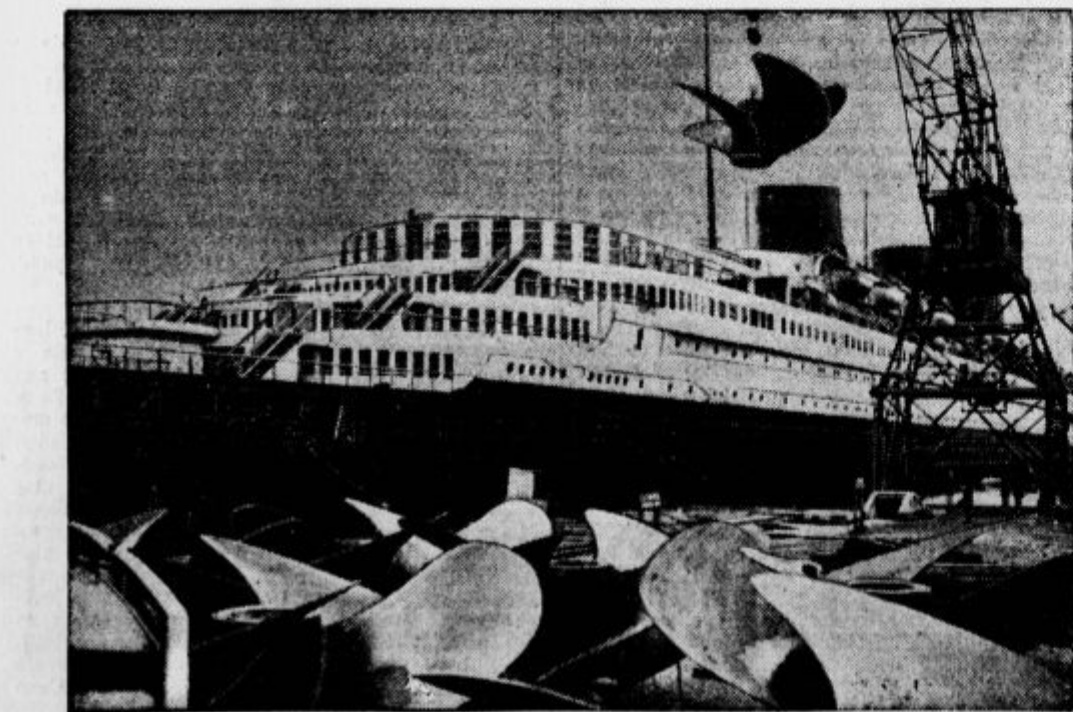
ZA LEDVICNE BOLNIKE.

Puding iz cvetače.

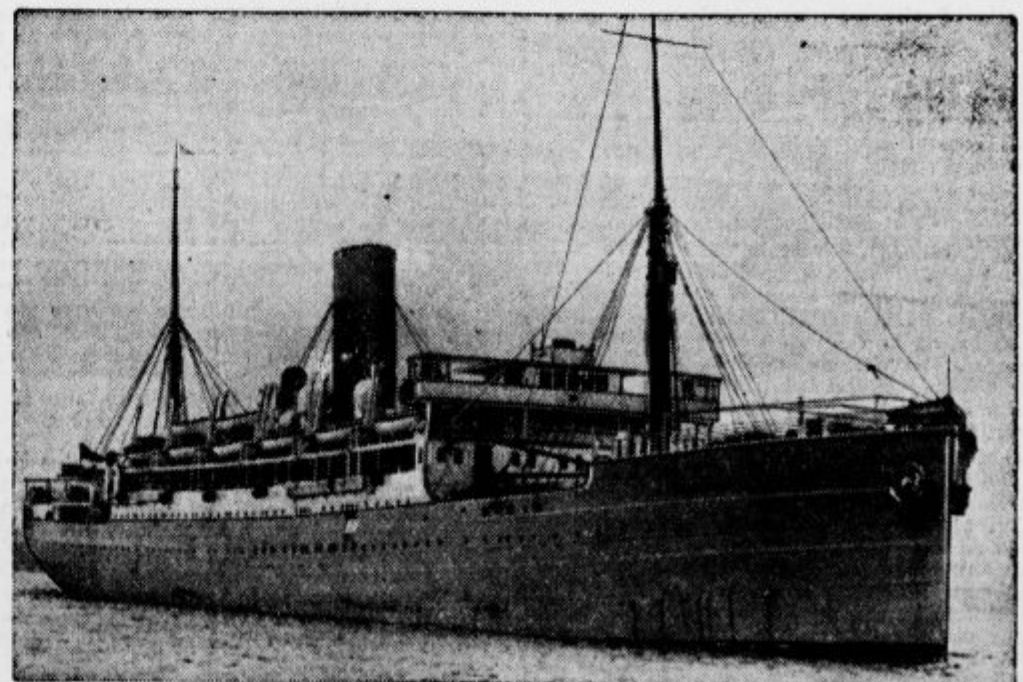
Očiščeno cvetačo okuhaš v slani vodi in jo ocediš. (Najbolje pa je, če cvetačo že prejšnji večer okuhaš.) Nato pretlačiš dobro ožeto cvetačo skozi kovinasto sito. Približno na 100 g cvetačine gošče primešaš 3 rumenjake in približno 15 g presnega masla, da se peni, dodaš žlico mondamina in sneg 3 beljakov. Vse to dobro premešaš s cvetačino goščo vred, daš vse skupaj v posodo, ki je namazana s presnim maslom in kuhaš v pečici v posodi z vrelo vodo kakih 20 minut. Ko daš na krožnik, priliješ omako iz presnega masla, ki ji dodaš malo vode, kjer se je kuhala cvetača ali pa paradiznikovo omako.

Sir Hubert Wilkins in njegova žena, ki nameravata na severni tečaj v podmornici, študirata globus ter na njem pot, po kateri pojdetja tja gori.

Za novo francosko ladjo »Normandie« ki v hitrosti tekmuje z angleško »Queen Mary«, so sedaj napravili mnogo lažje vijake, zaradi česar upajo, da bo ladja svojo hitrost lahko povečala. Te nove vijake, ki so težki samo 22 ton vsak, namestu 26 ton, kakor doslej, montirajo na ladjo.

Angleški potniški parnik »Llandoverly Castle«, o katerem smo poročali, da je na špansk obali zadel ob plavajočo mino ter se je začel potapljati.

Sport

Smučarsko prvenstvo akad. šport. kluba

Prejšnji teden so bile na idiličnem Črnem vrhu nad Jesenicami na prekrasnih terenih v okolici smučarskega doma jeseniškega »Gorenjca« tekme za klubsko prvenstvo Akademskoga športnega kluba ljubljanske univerze. Ko se je pred dobrimi tremi leti ustanovil na ljubljanski univerzi Akademski športni klub (ASK), si je nadel za glavno nalogo, da razširi pravo in zdravo športno idejo med čim širše plasti akademske mladine, ki je do tedaj poznala šport le s senčne strani in se mu zato morda instinktivno izogibala. ASK je koj v začetku zagrabil stvar na pravem

Prehodno darilo »Slovenec«, ki si ga je na letošnjih akademskih tekmah priboril Marjan Šorli.

mestu; najprej je organiziral smučarski odsek, saj je smučanje brez dvoma najbolj zdrava telesno-vzgojna panoga. Akademikom je ASK oskrbel dobro smučarsko opremo po najnižjih cenah, prirejal je smučarske izlete in tečaje, končno pa tudi tekme ter je tako navdušil svoje člane in ostale akademike za to najbolj zdravo in študentu najbolj primerno športno panogo. Posebno letos si je ASK nadel zelo obširen program, ki ga bo prav gotovo — če vreme ne bo nagajalo — izvedel do konca. Do sedaj se je vršila že cela vrsta tečajev: dva tekmovalna, nadaljevalni, začetniški in damski. Zadnjih tečajev, ki so bili prejšnji teden na Črnem vrhu, se je udeležilo 48 članov in članic. Pretežni del stroškov za te tečaje je nosil ASK sam. Po zaključku tečajev pa so se vršile tekme

za prvenstvo kluba v treh razredih. Za prvi tekmovalni razred pa so bile tekme že v začetku prejšnjega tedna skupno s tekmami za prvenstvo ljubljanske zimske športne podzveze, ki jih je podzveza zročila v izvedbo ASK-u. ASK razpolaga že sedaj z odličnimi tekmovalci, ki jih je po veliki večini sam vzgojil. Na vseh tekmah, na katerih so nastopili, so dosegli prav lepe rezultate. Največji uspeh pa so beležili na tekmah za prvenstvo LZSP v alpski kombinaciji, na katerih je član ASK-a Smitek Janez zmagal med poedinici, moštvo ASK-a pa je v postavi: Smitek, Dolenc, Šorli, Dermota doseglo s 333,01 točkami prvo mesto in tako priborilo ASK-u časten naslov prvačka ljubljanske zimske športne podzveze v alpski kombinaciji.

Ker je ASK pridobil letos nekaj novih moči, so bile tekme za klubsko prvenstvo v alpski kombinaciji še bolj zanimive in napete. Borbenost med tekmovalci je še večja zaradi tega, ker si vsakoletni zmagovalci pribori za tekoče leto prekrasni prehodni pokal notranjega ministra g. dr. Koroseca, ki ga je letos moral braniti lanski prvak Dolenc Karel. Po njegovem uspehu v smuku je že kazalo, da tudi letos dragocenega pokala ne bo dal iz rok, posebno, ker je njegovega glavnega konkurenta Marjana Šorlija doletela velika smola, da so se mu med smukom odpele smuči in je tako zaostal za celi dve minuti. Toda obema je prekrizal račune novinec Smitek, ki je zaradi precejšnjega naskoka v slalomu postal zmagovalac v alpski kombinaciji in si tako za tekoče leto priboril največje klubsko trofejo pokal ministra dr. Koroseca. Tehnični rezultati alpske kombinacije so naslednji:

Smuk: 1. Dolenc Karel 2:52, 2. Smitek Janez 3:04,5, 3. Dobovšek Jože 3:21,2, 4. Brinček Mila 4:04,1, 5. Dermota Miha 4:06,6.

Slalom: 1. Smitek Janez 3:30,7, 2. Šorli Marjan 3:31,6, 3. Dolenc Karel 4:57,3, 4. Končan Oskar 4:59,6, 5. Dermota Miha 5:15,6.

Alpska kombinacija: 1. Smitek Janez 96,63 točk, 2. Dolenc Karel 85,44 točk, 3. Šorli Marjan 82,59 točk, 4. Dermota Miha 68,35 točk, 5. Dobovšek Jože 64,04 točk.

V teku na 12 km je zmagal Marjan Šorli v času 1:14,32 ter s tem dosegel tudi prvo mesto v klubski kombinaciji (smuk, slalom, tek) s 325,17 točkami. Po enoletnem presledku si je zopet priboril prehodno darilo »Slovenec« — kip zmagovalca, ki ga je odzvel lanskemu zmagovalcu Milanu Dermoti. — Tekme v ostalih razredih pa so dale naslednje rezultate:

II. razred. Smuk:

1. Pezdirc Lado 1:53,8, 2. Zadnikar Vili 2:12,5, 3. Simončič Štefan 2:20, 4. Sajovic Jože 2:26.

III. razred. Smuk:

1. Grum Polde 1:06, 2. Klauž Polde 1:08, 3. Sušnik Pavle 1:10, 4. Janiš Lojzek 1:17,8.

IV. razred (dekleta). Smuk:

1. Grafenauer Marija 0:51, 2. Lipoglavšek Slava 2:16, 3. Dolenc Mary 3:02, 4. Kalan Tilka 4:00.

Prvaki ASK-a za leto 1937 so: Smitek Janez, Dolenc Karel, Šorli Marjan, Pezdirc Lado, Grum Polde in Grafenauer Marija.

Deseti smuk z Zelenice

Preložena tekma v smuku z Zelenice za Glanzman in Gasserjev pokal se vrši v nedeljo dne 2. marca 1937 v smuku razpis pred tednom dni. Kranjski pokal, katerega so si dosedaj priborili Sm. k. Ljubljana, S. k. Tržič, največkrat pa Jeseniški skalasi, je razstavljen v Ljubljani pri trdnici A. Oorec d. z. o. z. Ta prva tekma v smuku v naši državi je predstavljala vsako leto oster boj vseh najboljših ter se pričakuje tudi letos zelo velika udeležba klubov in tekmovalcev. Prijavnina se zniža na Din 5 za tekmovalce. SK Tržič.

Razpis

za damsko prvenstvo univerze v alpski kombinaciji.

Jugoslovanska akademska smučarska organizacija priredi dne 13. in 15. marca 1937. v Planet tekmo za damsko prvenstvo univerze v alpski kombinaciji (smuk, slalom) združene s klubskim slalomom. Tekme v smuku bodo v soboto 13. marca s startom točno ob 15. uri, tekme v slalomu pa v ponedeljek 15. marca s startom točno ob 16. uri dopoldne.

Pravico starta imajo vse redne in izredne slušateljice jug. univerz. Za absolvente pa velja dve leti do absoluturije.

Tekme se vrše po pravilih in pravilnikih JZSZ. Prijave je treba poslati do 10. marca na naslov: Jugoslovanska akademska smučarska organizacija, Ljubljana univerza. Naknadne prijave se bodo sprejemale eno uro pred startom, proti prijavnini 5 Din za osebo. Prvoplasirana prejme naslov: Prvakinja univerz za leto 1937 v alpski kombinaciji. Darila se bodo razpisala naknadno.

Prireditelj si pridržuje pravico za morebitne potrebne izpremembe tega razpisa.

Vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Slovenijo, Ljubljana. Tujsko-prometna zveza v Mariboru, Jugoslav. zimske športne Zveze, Slovenskega planinskega društva in Meteorološkega inštituta ljubljanske Univerze.

po stanju z dne 1. marca 1937 ob 7 uri zjutraj:

Rateče: — 1. oblačno, mirno, 40 južnega snega. Kranjska gora: 0, barometar pada, oblačno, mirno, 35 južnega snega.

Vrhi, Kranjska sneži, 150 snega. Pokljuka: — 4, delno oblačno, 80 snega, mala in srednja skakalnica uporabljivi.

Bištra, Bohinjsko jezero: plus 4, oblačno, 5 južnega snega.

★

Zveza slovenskih lakovateljskih klubov. (Stužbeno iz 1. seje tekmovalca 24. februarja 1937.) Ugovori se delokrog teh. odhoda: 1. seznam in čitanje verificiranih atletov, 2. termini, razpisi in zapisniki prireditelj, 3. rekord Zveze, 4. tekoče teh. zadeve, 5. tehnična izvedba vseh tekmovalcev Zveze.

Termini prireditelj: pozivajo se Elan, Jugoslavija, Zeleničar in Kranj, da v izogib čl. 62. kaz. prav. JLAZ-je brezopogojno posloje do prihodnje seje seznam terminov prireditelj v dveh izvodih.

Prvenstvo Zveze: poziva se SK Zeleničar, da nemudoma sporoči Zvezi naslednje podatke za prvenstvo Zveze v cross-countryju za poudince in moštva, juniorje in seniorje: skice terena, vzpone, čas tekmovalca in izrišče.

SK Jugoslavija Celje: poziva se, da nemudoma sporoči podatke za drž. cross-country prvenstvo 14. skice terena, vzpone, pričetek tekmovalca in izrišče, opozarjamo istočasno, da mora v vseh zadevah obratovati se na JLAZ preko Zveze.

Poziva se atletov, ki jih želi imeti verificirane tudi v bodoče v 2 izvodih (Ašur Ignac, Beje Jože?). Pozivajo se klubi, da do prihodnje seje posloje razpisne prireditelj v dveh izvodih: Ilirija za 19,3, Zeleničar za 21,3, in ASK Primorje za 28,3.

Opozarjamo vse klube, da so oproščeni verifikacijske tekme za prvih 10 atletov samo v letu pristopa (Koledarskem). Opozarjamo tudi klube, ki niso dobili izkaznice za verificirane atlete, da bo JLAZ v doglednem času izdala nove v skladu z verifikacijsko reformo. Opozarjamo vse klube, da imajo pri predložitvi v verifikacijsko komisijo priložiti rojstni list. V smislu sklepa skupščine morajo preko Zveze v dveh izvodih

Koncert tria Brandl

V okviru društva »Glasbena akademija« se je vršil te dni drugi abonma-koncert, ki je bil zopet komorno usmerjen in je na njem nastopil s lepim in zaključenim sporedom tria Brandl, ki ga sestavljajo dame Fanika Brandl (violina), Beatrice Reichert (violončelo) in Magda Rusy (klavir). Koncert se je vršil pri obilnem številu poslušalstva v Frančiškanski dvorani.

Leto za leto se seznanjamo z umetnostjo, ki nam jo posreduje ta komorna skupnost in človeku se zdi, kot da je neke splošne s vsem tem delom vsaj glede pozornosti na vso to tiho rast. In zaradi te neopazne zveze raste toliko bolj notranje zadovoljstvo ob spoznanju, da ta umetniški organizem nikakor ni zadel ob nepremakljivo steno, kjer bi v razvoju obstal in se na isti stopnji izživljal, temveč da hrani v sebi močan impulz za neprestano snovanje, iskanje, izpopolnjevanje in na ta način za stalno postopno rast navzgor, kar je z druge strani zopet dokaz, da je zasidran globoko v čistih umetniških tleh, katerim je že vnaprej zasnovana edina pot najčistejši umetnosti naproti. Reprodukativna umetniška višina, kot smo jo doživeli od umetnic to pot, je prerasla vse dosedanje od njih dosežene reprodukativne stopnje in je sprožila s svojo nepremakljivo silo izredno močan umetniški dojem. — Prva prednost, ki odlikuje to skupnost, je podana v dejstvu, da je vsak od treh členov tega organizma že sam v sebi zaključen umetniška osebnost in da zato umetniško njihče ne živi na stroške drugega, temveč, da ustvarja vsak iz svoje notranjosti enakovredno umetniško snov, ki se že v tem osebnem krogu uveljavlja kot umetniško učinkovita vrednota. Druga in neposredna na to navezana vrednota pa počiva v sposobnosti, da zmorejo vse tri umetnice vsaka svoj notranji zaklad — po čudni skrivnostni danosti medsebojne duhovne spojitve v enoten notranji utrip — povezati v izredno ubrano enoto, kjer se prelivajo trije plameni v en sam skupen umetniški žar, iz katerega se razpenja umetniška sila ter se povezuje z utripanjem poslušalstva. Tako ubranost je redka; zato pa toliko bolj viša lepota podajanja, v katerem živi res en sam ritmični utrip v katerem se prelivajo harmonične sestavine v sočno barvitost in se oblikujejo melodične linije v jasne like, ki imajo dosledno medsebojno uravnoteženost, kot da se sami zavedajo, kdaj ima prednost prvi, kdaj drugi in tretji. Zato stoji končno tako podana umetnina pred človekom v svoji jasni, plastični podobi, grajena kar moč po svoji lastni postavi kot odraz nazora umetnika in dobe, v kateri je nastala ter v tej dosledni jasnosti toliko globlje prepriča.

Ne bom tajil, da se mi zdi, da je bila ta vrednota podajanja toliko večja še tudi zaradi sporeda podanih umetnin. Kajti ta je sestajala bistveno iz romantičnih sestavin, ki so še posebej zasidrane v čustveni strani človekove duševnosti, do katere pa je dano prav ženi toliko lažje in toliko globlje prodreti. Sicer je Beethovnov Trio v b duru op. 11 v tem pogledu še zelo vzdržen in mu je romantično bistvo s svojo razlito čustveno usledino, ki podira celo trdne meje oblik, še precej tuje in so v tej skladbi še močno vzpostavljene poteze čiste klasičnosti. Toliko bolj pa je ta opisana romantična usledina zaživel v Schumannovem Triu d mol

op. 63, ki je natrpan raznih čustvenih kontrastov in se v njem družijo silni zanos s sentimentalno zasnanostjo in ta zopet z razposajeno igrivostjo; vse pa se razvija že z onim umsko ne nadzorovanim zanosom, ki razbija več ali manj vsako že vnaprej postavljeno obliko, ki si jo hoče graditi sproti po trenutnem razpoloženju umetnikovih doživetij. Nekako podobno se ureja tudi Smetanov Trio v g-molu op. 15, le da ga rešuje od prevelike raznežnosti iz svežih narodovih sil zajeta prvobitnost. Ta pa je v tej umetnini še toliko živa, da ji daje ono kipečo in eugnano značilnost, ki človeka kar nujno nase navezuje.

Koncertu je dala še posebno privlačnost neka poglobljena ubranost občinstva, ki je dopuščala posebej prodirati do vsebinskih odtenkov reprodukcije in ki je rodila tudi neko svečano domačnost, ob kateri so umetniški utrinki toliko svetlejši. (Le škoda, da je umetnice motilo ploskanje med posameznimi stavki ciklične oblike!)

Kot kaže, utegnejo postati ti koncerti pod stalno skrbno izbero in ureditvijo središče najintimnejše glasbene umetnosti in nekaj posledak za vse, ki so našli do glasbe poglobljen odnos. V. U.

Oder v Rokodelskem domu

Ljubljana, 28. februarja.

Na tem odru so igrali društveni igralci komedije »Postržek«, ki jo je spisal Nicodemi. Lepo igro trodejanke je postavil na oder režiser Ganoni tako spretno, da jo je sprejel občinstvo, ki je dvorano napolnilo, z veliko radostjo in z veseljem razpoloženjem. Ime te komedije, »postržek«, pomeni v slovenščini to, kar se postrže, jed, ki jo postrže otrok iz kotla ali lonca, ko so mali odšli jed iz posode v skledo. V prenesenem pomenu pa so nadeli to ime otroku, ki ga je dal Bog družini nazadnje. Obenem pomeni postržek tudi slabšega otroka, ki je že malo razvijen, ki se rad klati. To je nekak »ostanek«. Sličen postržek je tudi v naši veseloigri, in sicer je to deklica, ki predstavlja mladenko, preprosto, navno v mišljenju in vedenju. In prav s to preprostostjo in navnostjo, ki jo kaže v vsem svojem mišljenju in dejanju ter v besedah, vpliva na nas, da se ji iz srca nasmejemo in smo ji hvaležni za njene nebeško navne nastope. In prav v tem tudi vidimo kontrast k omčlanosti, sitnosti in neznosti obeh drugih izobraženih ženskih oseb v igri. Zaplet v komediji je zanimiv in primerno lahak.

Ako se ozremo na igranje, tedaj moramo reči, da je bila komedija podana zares dobro. V »postržku« je kreirala gđ. Milena svojo vlogo na sijalen način. Tako naravno je igrala, kakor je treba. Igralko odlikuje tudi čist in jasn izgovor. Tudi obe ostali ženski vlogi sta nas zadovoljili. Igro g. Gostinčarja (Bernini) moramo označiti z jako lepo in umerjeno. Dobra je tudi igra g. Ute, vendar moram opozoriti igralca, naj bo pri izgovarjanju samoglasnikov e in o pozoren. Besedi »preteklost« in »reklama« — imata široki e, »okno« in »prôče« pa široki o. Pravorečje danes točno upoštevajo v vseh gledališčih in vseh jezikih! Ostale osebe so bile igrane vse v naše zadovoljstvo.

To prijetno in lahko umljivo komedijo bodo ponovili prihodnjo nedeljo, t. j. 7. t. m. ob pol 8 zvečer. Obisk prav toplo priporočamo. Dr. Gr. lostinec, dni

Potrži in globoko užalošeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustila naša ljubljena soproga, mama, stara mama in teta, gospa

Katarina Batistič roj. Lorenzutti

po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, danes ob 3 zjutraj, v 62. letu starosti. — Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 2. marca 1937 ob petih popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Smartnem pri Kranju.

Maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 3. marca ob 7 zjutraj v Smartnem.

Stražišče pri Kranju, dne 1. marca 1937.

Gregor Batistič, soproj: Rafael, sin: Natalija por. Krizaj, Marija por. Marčinja, hčere: Kristina Batistič roj. Benedik, snaha: Marjan, Samo, Marjan, Nada, Elvira, vnuki in vnukinje in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za mnogoštevilne in tople izraze globokega sožalja ob težki in nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, brata, strica itd., gospoda

dr. Janka Kersnika

ravnatelj Kmetске posojilnice ljubljanske okolice itd.

izrekamo najpristranejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence ali darila v dobrodelne namene po želji pokojnika.

Zahvaljujemo se č. duhovščini, gg. zdravnikom, č. sestram za njihov trud, zastopnikom oblasti in javnih korporacij, posebno pa senatorju g. dr. Marušiču in g. dr. Zirovniku za tople poslovilne besede ob grobu.

Mногоštevilni izrazi globokega sočustvovanja so nam v dokaz splošnih simpatij, ki jih je blagopokojnik užival in nam v veliko tolažbo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 3. marca 1937 ob pol osmih zjutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 2. marca 1937.

Žalujoči ostali

*** KINO *
UNION**

TEL. 22-21

Danes poslednjič
Veliki pomorski film daljnega vzhoda
Zlato iz Singapura
Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery

TEL. 27-30 **SLOGA**

Samo še danes!
Pretrpetljiva borba za tekoče zlato
Mesto Anatol
podvig in propast malega balkanskega mesteca
BRIGITTE HORNEY GUSTAV FROELICH

TEL. 21-24 **MATICA**

Triumf humorja
Lumpaci Vagabundus
Paul Hörniger, Heinz Rühmann, Fritz Imhoff, Hilde Krahl

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

MALI OGLASI

Posvetva

Enodružinska hiša
v Stepanji vasi, naprodaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2775. (p)

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, ruvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

15 Din
stane popolnoma nova
gramofonska plošča sve-
tovalne znamke Homocort.
Prvovrstne gramofone pod
nabavno ceno - nudi, do-
kier traja zaloga: Ljub-
ljana, Šiška, Jernejeva
št. 25. (1)

Semenski krompir
iz peščene zemlje - raz-
pošilja ugodno I. Geglitsch
- Pragersko. (1)

Za šivilje in krojače!
Gumbe izdeluje iz vsa-
kovrstnega blaga po naj-
nižjih cenah Mela, Tyr-
seva cesta 20. (1)

**ZAKAJ
KAR PET LITROV?**
V Tattenbachovi pri Se-
nici dobiti že od enega
naprej čez ulico prima
šipon po 8 Din liter!

**Gorenjski
semenski
krompir
beli „Oneida“**
dobavlja točno in solidno
Kmetijska okraj. zadruga
Kranj

Moške šofe
velika izbira, najceneje
Goričar, Sv. Petra c. 29.

Sveža jajca
zajamčena, 720 komadov
350 Din, 10 kg cvetlične-
ga medu 155 Din, 30 kg
420 Din - franko voznina
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla. (1)

Nova trgovina
Ljubljana, Tyrseva c. 36

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah - za strojno
pletanje in ročna dela po
znižanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana
Zidovska ul. in Stari trg

Najceneje!
Moški templanci . 17 Din
Ženski templanci 13 Din
Tobias, Kolodvorska 35.

Službodobne

Oskrbnika
ki je zmožen samostojno
opravljati srednje veliko
kmečko posvetvo, sprej-
mem. Kavelje zmožni in
absolventi kmetijskih šol
imajo prednost. Ponudbe
poslati upravi »Slov.« pod
»Oskrbnik« št. 2974. (a)

Prvovrstno kuharico
sprejemem takoj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 3193. (b)

Pridno postrežnico
sprejemem. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 3180. (b)

Pošteno natakarico
sprejemem. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 3206. (b)

Prodajalko
za delikateso sprejemem
takoj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 3223. (b)

Službe iščejo
Tekoč - inkasant
išče mesto. Ponudbe upr.
»Slov.« pod »Tekoč« 3207.

Pohištvo!
Več šperanah spalnic
s 5 letno garancijo poceni
naprodaj. - Pohištvo Ma-
lenšek, Dravljice p. Ljublj.

Denar

Al. Planinšek,
koncesionirana trg agen-
tura v bančnih in kredit-
nih poslih, v Ljubljani -
Beethovnova ulica 14-1.
Telefon 35-10 - vnovč
vloge denarnih zavodov
najboljše, takoj v gotovi-
ni, vedno najkvalitetnejše
Vse informacije brezplač-
no. (d)

Pasojila dajemo
privatnim nameščencem
in državnim uradnikom v
gotovini in blagovnih bo-
nih. »Hermes«, Zagreb.
Masarykova ulica 11. (d)

Pouk

Strojepisni pouk
Večerni tečaj. Pričetek in
vpisovanje 3. marca ob 6.
Učna ura 2 Din. Christo-
fov zavod, Dobrebranska
št. 15. (u)

Instrukcije
daje za izpit tesarskega
mojstra. - »Jugograd«,
Streliška ulica 33. (u)

Obri

**Elektro-
instalacije**
proračune, renoviranja in
popravlila v mestu in na
deželi, izvršuje v vsakem
oziru solidno z imenom
Havliček edino elektro-
tehnično podjetje

Havliček Fran
Sv. Petra cesta 5
Telefon samo 34-21
Cenjeno občinstvo prosim,
da ne zamenja moje
priznane podjetje s su-
marskim ostankom
ne več obstoječega
(Havliček) podjetja
Habein-brata Havliček na
Starem trgu.

Vnajem

**Advokatska
pisarna**
dobro vpeljana, na deželi,
se zaradi bolezni takoj
odda. - Ponudbe upravi
»Slovenca« pod šifro
»Advokatska pisarna«
št. 2945.

Lep trgovski lokal
se po nizki ceni takoj od-
da. Ogled in pojasnila v
Vošnjakovi ulici 4-I. levo,
g. škof. (n)

Zakaj trpite

na bolečinah revmatizma in giba,
če to ni potrebno? Vzemite Nibol
tablete Bahovec, katere vam olaj-
šajo muke. Tudi pri živčnih bo-
lečinah in pri glavobolu in zobo-
bolu, kakor tudi pri boleznih
prehoda in hrane vzemite
»Nibol« tablete Bahovec, pa boste
zadovoljni.

Zahtevajte v lekarnah izrecno
prave Nibol-tablete Bahovec v
originalnih stekleničkah. 20 tab-
let 20 Din ali 40 tablet 34 Din
z napisom proizvajalca: Apo-
teka Mr. L. Bahovec, Ljubljana,
Kongresni trg.

S. br. 17979/35

Stanovanja

Enosobno stanovanje
takoj oddam. Sv. Petra c.
št. 30-I. (c)

Štirisobno stanovanje
odda s 1. aprilom Hra-
nilni in posojilni konzor-
cij, Gajeva 9. (c)

SOBE

Naj bo stima, naj bo leto,
soboro imaj najeto,
pačilo sanjo sto dinarjev,
pa si v miru - brez
viharjev.

Sončno sobo
s posebnim vzhodom, od-
dam boljšemu gospodu. -
Bolgarska ulica 19. (s)

Srajce, kravate,
nogavice, rokavice, modne potrebščine
najceneje pri tvrdki
Jos. PETELINC, Ljubljana
(za vodo, blizu Prešernovega spome-
nika).
Telefon 29-13.

V boj za naše časopisje!
Zahtevajte povsod naš list!

Z neizmerno žalostjo v srcih naznanjamo vsem prijateljem
in znancem, da je Vsemogočni poklical k sebi našega skrbnega,
dobrega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

ANTONA GABRIELČIČA
uslužbenca tovarne »Indus«

ki nas je dne 1. marca, po kratki in mučni bolezni, za vedno
zapustil.

Predragega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku
v sredo, dne 3. marca ob 5 popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra
cesta št. 74 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. marca 1937.

Lucija roj. Golob, soproga; Frane, Tone, Jože, sinovi;
Fani, snaha - in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za vse izraze sočutja ob smrti naše nepozabne mame, stare
mame in tašče, gospe

Helene Plohl

vdove po profesorju in šolskem svetniku

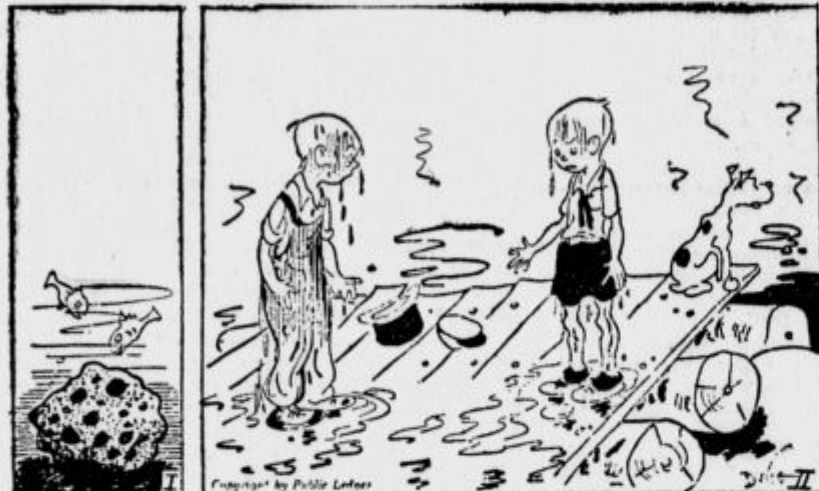
se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo
darovalcem lepega cvetja in tudi vsem onim, ki so jo spremlili
na njeni zadnji poti.

Ljubljana, Zagreb, Slovenjgradec, dne 2. marca 1937.

Zalujoče družine Berbuž, Plohl, Sentjura.

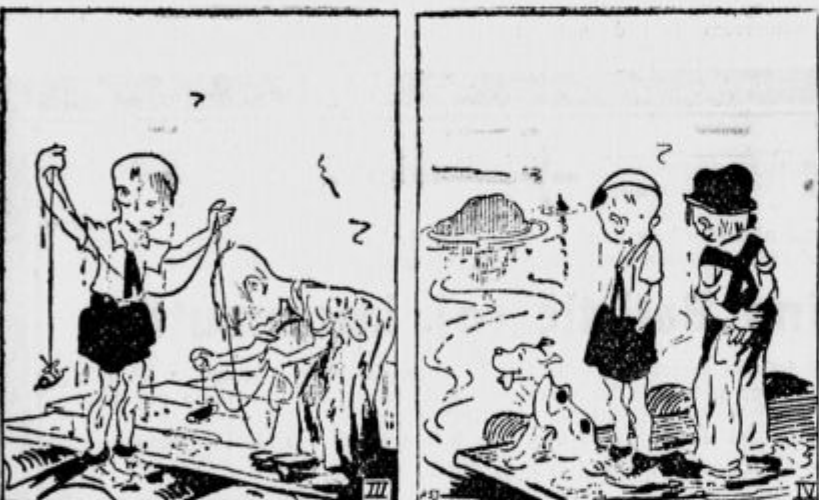
Meteor pade z neba

47.

Medtem je meteor ležal štiri metre globoko pod površino reke
na dnu in pač ni vedel, koliko preglavic in skrbi je povzročil našima
dvema junakoma.

»Najbolj me skrbi zdaj,« je rekel Tinček, »kaj bodo rekli tovariši,
ko se bova brez meteorja vrnila. Ali bodo jezni, ko bodo slišali, kako
sta naju škorpjion in Gorila opetnastila!«

»Preden odrineva, morava najprej zaznamovati kraj, kjer leži
meteor,« je svetloval Tonček. Pritrdil je na en konec vrvice kamen,
na drugi konec pa majhno steklenico, ki jo je imel v žepu. Kamen
se je takoj potopil na dno, steklenica pa je ostala na površju.

»Tako, zdaj bova pa že vedela, kadar prideva nazaj,« je zado-
voljno rekel Tonček.

»Prav za prav bi dečkom lahko natvezila vse polno izmišljenih
zgodbic, kako sva meteor izgubila, ampak počemu bi lagala? Jaz
jim bom kar povedal resnico!« je spetoma modroval Tinček.

»Najbolje bo tako, res!« je pritrdil Tonček. »Moška beseda zaleže
za tri druge!«

prav znebiti. Odgovorila je zato, ne da bi se obotav-
ljala: »Tako je, toda rekla sem vam, da ne grem daleč
od tod. Prijatelj, o katerih sem govorila, sta bila Simp-
son in Marjeta, ki sta mi pomagala varovati skrivnosti.
Tudi nisem lagala, ko sem trdila, da grem od tod;
kajti šla sem iz kraljestva luči v kraljestvo teme. In,
ali nista to čisto ločena svetova?«

»Ah, kako resnično je vse to,« je vzkliknil Garth.
»In kako težavno je, popisati ljudem brezmejno sa-
moto teme in jim dojemljivo pojasniti, da prihajajo
njih sočutni glasovi na videz kakor iz nekega drugega
sveta in da izginijo potem spet bogve kam, v tem ko
moraš ostati sam v strašni zapuščenosti kraljestva
slepih.«

»Da,« je pritrdila sestra Rožamarija, »in skoro
se bojiš, da kdo pride, ker je po njegovem odhodu
tema še hujša in samotna še strašnejša.«

»Ah, tudi to ste izkusili?« je menil Garth. »Zdi
se mi zares, da moje kraljestvo teme odslej ne bo več
tako nepopisno pusto. Saj si bom mogel vedno reči:
»To je preizkusila zate ljuba, zvesta prijateljica, in
čuti, kako ti je!«

Pri teh besedah se je jasno zasmel kakor raz-
igran deček, tako da je Jano vso, prevzel čut materin-
stva in je tvegala zadnji posku. Za trenutek so počivale
njene oči na vitki postavi ob oknu, in čim dlje ga je
gledala v njegovi moški lepoti v presunljivi nemoči,
tem bolj se je zavedala, kako zelo je potreben vse bo-
gate ljubezni, ki mu jo more dati.

»Gospod Dalmain,« je spregovorila, »mnogo drob-
nih stvari sem se naučila v kraljestvu slepih, toda
preden vam o tem pripovedujem, hočem omeniti samo
glavni nauk. Natanko namreč vem sedaj, da pomeni
tema za enega človeka brezmejno zapuščenost in pra-

znino, da bi pa utegnila pomeniti za dva najlepši pa-
radiž. Cutila sem, da bi utegnila biti tema v nekih
primerih kraj, kjer bi moglo dvoje src živeti v naj-
lepši ubranosti. Če bi ljubila moškega, ki je bil izgubil
pogled, bi se veselila, da vidim sama in mu morem v
potrebi pomagati, prav tako kakor bi mi bilo, če bi
bila premožna in on reven, moje bogastvo dragoceno
edino zato, ker bi hodilo njemu v prid. Vem pa tudi,
da bi mi postala večkrat luč svetlega dne neprijetna
zato, ker bi je ne mogel uživati tudi on. In čim bi se
zvečilo, bi mu rekla: »Pogasiva luči in zagrniva pred
luno zavese, da moreva sedeti skupaj v temi, zakaj
tema naju družijo še mnogo bolj ko luč.«

Ko je Jana tako govorila, je blebel Garth bolj in
bolj; poteze na obrazu so mu čudno okamenile. Izne-
nada je do las zardel. Vidno se je ustrašil glasu, ki se
mu je drznil tako govoriti. Z desnico je segel po oran-
žni vrvi, napeljeni do njenega stola, in rekel z glasom,
ob katerem so omahnile Jani stegnjene roke: »Sestra
Rožamarija, zelo prijazni ste, da ste mi razodeli misli,
ki vam jih je rodila tema, vendar upam, da srečnega
moža, ki ga ljubite, ne bo doletela nesreča, da bi iz-
gubil luč oči. Bolje bi bilo zanj, živeti z vami v kralje-
stvu luči, kakor pa bi moral okušati, kako prijazno se
umete prilagoditi njegovi slepoti. — Ali ne bi sedaj
začela brati pisem, došlih s pošto?« S tem vprašanjem
je odšel Garth ob vrvi k svojemu stolu.

Jana je zdaj z grozo spoznala, kaj je bila storila.
Brez sleherne misli na sestro Rožamarijo se je bila
lotila tveganega poizkusa, da bi zbudila v Garthu ra-
zumevanje, kaj bi utegnila njena — Janina — ljubezen
pomeniti zanj v njegovi temi. Popolnoma je pozabila,
da sestra Rožamarija ne more nič vedeti o neki Jani in
tako bo, ji je šinilo v glavo, Garth moral sklepati, da
se mu drzno ponuja.

CELOLETA NAROČNINA NA:
Leposlovno in ljudsko knjižnico
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
7 vezanih knjig mesečno Din 23-
3 vezane knjige mesečno Din 11-
4 vezane knjige mesečno Din 0-
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA